

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Slavonski Brod

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

NAPLATA PRIHODA
U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE
POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Slavonski Brod, ožujak 2013.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
PRIHODI LOKALNIH JEDINICA POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE	3
NAPLATA PRIHODA LOKALNIH JEDINICA POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE	6
Požeško-slavonska županija	6
Grad Kutjevo	9
Grad Lipik	14
Grad Pakrac	21
Grad Pleternica	28
Grad Požega	34
Općina Brestovac	41
Općina Čaglin	47
Općina Jakšić	53
Općina Kaptol	58
Općina Velika	64
OCJENA UČINKOVITOSTI NAPLATE PRIHODA	70
OČITOVANJE LOKALNIH JEDINICA	72

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Slavonski Brod

KLASA: 041-01/12-05/12
URBROJ: 613-14-13-49

Slavonski Brod, 21. ožujka 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
NAPLATE PRIHODA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE)
SAMOUPRAVE POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti naplate prihoda u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Požeško-slavonske županije (dalje u tekstu: lokalne jedinice Požeško-slavonske županije).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 21. ožujka 2012. do 21. ožujka 2013.

Revizijom je obuhvaćena Požeško-slavonska županija, te pet gradova i pet općina, koji su utvrđeni odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10 i 145/10). Požeško-slavonska županija ima 277 naselja. Dva grada i dvije općine pripadaju drugoj skupini područja posebne državne skrbi, a jedna općina pripada brdsko-planinskom području posebne državne skrbi. Površina Požeško-slavonske županije je 1 815,24 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., Požeško-slavonska županija ima 78 031 stanovnika, 27 029 kućanstva i 35 042 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Naplata prihoda lokalnih jedinica je uređena Zakonom o proračunu (Narodne novine 87/08 i 136/12), a obuhvaća potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti lokalnih jedinica. Poslovne knjige i organizacija knjigovodstva uređeni su Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 27/05, 127/07, 114/10 i 31/11). Učinkovita naplata prihoda ovisi, među ostalim, o načinu ustrojavanja, vođenja i ažuriranja analitičkih evidencija (imovine, potraživanja i primljenih financijskih instrumenata) odnosno pomoćnih poslovnih knjiga. Na povećanje učinkovitosti naplate utječe i poduzimanje pravodobnih i potpunih mjera naplate potraživanja, kako bi se izbjegla njihova zastara. Načini prekidanja zastare su utvrđeni Zakonom o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08 i 125/11) i Općim poreznim zakonom (Narodne novine 147/08, 18/11, 78/12 i 136/12). Osim primjene zakonskih odredbi, za naplatu potraživanja lokalne jedinice mogu donijeti akte koji obuhvaćaju poslovne procese i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava obračuna i naplate potraživanja. Naplatu prihoda obavljaju lokalne jedinice, Porezna uprava ili druge pravne osobe.

Financijskom revizijom je utvrđeno da:

- neke lokalne jedinice nisu uvele sve poreze (prirez porezu na dohodak te porez na kuće za odmor),
- ne poduzimaju učinkovite mjere za naplatu potraživanja,
- nisu ustrojene odgovarajuće evidencije i ne raspolažu podacima o obveznicima odnosno dužnicima prema vrstama prihoda,
- pojedine zakonske odredbe nisu jasne ili da neka područja nisu zakonski dobro regulirana,
- lokalne jedinice nemaju dovoljan broj stručnih osoba za naplatu i kontrolu naplate prihoda.

Predmet revizije su aktivnosti lokalnih jedinica vezane uz naplatu i kontrolu naplate vlastitih prihoda (županijskih, gradskih i općinskih poreza, prihoda od nefinancijske imovine, upravnih i administrativnih pristojbi, komunalnog doprinosa i naknada, prihoda po posebnim propisima i prihoda od prodaje nefinancijske imovine), te potraživanja za navedene prihode.

Ciljevi revizije su:

- ocijeniti učinkovitost naplate prihoda lokalnih jedinica,
- ocijeniti efikasnost organizacije i kontrole naplate prihoda u lokalnim jedinicama,
- ocijeniti efikasnost mjera za naplatu potraživanja što ih poduzimaju lokalne jedinice,
- ocijeniti primjerenost zakonodavnog okvira u dijelu koji se odnosi na naplatu prihoda lokalnih jedinica, te
- ocijeniti primjerenost mjera informiranja stanovništva o važnosti i namjeni za koje se naplaćuju prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području pojedine lokalne jedinice.

PRIHODI LOKALNIH JEDINICA POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Ukupni prihodi i primici lokalnih jedinica Požeško-slavonske županije, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 243.496.015,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 21.079.358,00 kn ili 8,0%.

U strukturi ukupnih prihoda i primitaka, vlastiti prihodi imaju udjel 18,2% u ukupnim prihodima i primicima ostvarenim u 2010., odnosno 19,3% u ukupnim prihodima i primicima ostvarenim u 2011.

Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 47.011.781,00 kn, što je za 1.217.337,00 kn ili 2,5% manje u odnosu na prihode ostvarene u 2010. Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 14.966.828,00 kn koji čine 31,8% vlastitih prihoda, prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi u iznosu 4.797.417,00 kn ili 10,2%, prihodi po posebnim propisima u iznosu 4.079.034,00 kn ili 8,7%, prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 4.008.331,00 kn ili 8,5%, prihodi od naknada za koncesije u iznosu 3.576.011,00 kn ili 7,6%, prihodi od županijskih, gradskih i općinskih pristojbi i naknada u iznosu 2.679.866,00 kn ili 5,7%, te županijski porezi u iznosu 2.410.844,00 kn ili 5,1% vlastitih prihoda. Svi drugi vlastiti prihodi iznose 10.493.450,00 kn i čine 22,2% vlastitih prihoda.

Podaci o vlastitim prihodima lokalnih jedinica Požeško-slavonske županije, za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 1.

Tablica broj 1

Vlastiti prihodi
lokalnih jedinica Požeško-slavonske županije ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Županijski porezi	2.511.007	2.410.844	96,0
1.1.	Porez na nasljedstva i darove	20.391	29.409	144,2
1.2.	Porez na korištenje dobara (cestovna motorna vozila i plovila)	2.304.916	2.214.835	96,1
1.3.	Porez od igara na sreću (automati za zabavne igre)	185.700	166.600	89,7
2.	Gradski ili općinski porezi	2.280.439	2.286.671	100,3
2.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	454.480	104.447	23,0
2.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	1.064.816	685.838	64,4
2.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	761.143	1.496.386	196,6
3.	Prihodi od nefinancijske imovine	10.973.777	9.757.151	88,9
3.1.	Naknade za koncesiju	3.888.298	3.576.011	92,0
3.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	4.540.129	4.008.331	88,3
3.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	1.832.457	1.829.094	99,8
3.4.	Naknade za ceste	93.535	0	-
3.5.	Drugi prihodi od nefinancijske imovine	619.358	343.715	55,5
4.	Upravne i administrativne pristojbe	4.409.576	4.797.417	108,8
4.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	2.674.208	2.679.866	100,2
4.2.	Ostale upravne pristojbe i naknade	818.155	963.973	117,8
4.3.	Ostale pristojbe i naknade	917.213	1.153.578	125,8
5.	Komunalni doprinosi i naknade	18.558.637	17.651.776	95,1
5.1.	Komunalni doprinos	3.732.475	2.384.029	63,9
5.2.	Komunalna naknada	14.055.892	14.966.828	106,5
5.3.	Naknade za priključak	770.270	300.919	39,1
6.	Prihodi po posebnim propisima	6.170.179	6.123.618	98,9
6.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	156.004	197.490	126,6
6.2.	Doprinos za šume	1.970.522	1.826.453	92,7
6.3.	Mjesni samodoprinos	91.928	20.641	22,4
6.4.	Drugi prihodi po posebnim propisima	3.951.725	4.079.034	103,2
7.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	3.325.503	3.984.304	119,8
7.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	1.427.617	2.448.122	171,5
7.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	1.894.942	1.533.480	80,9
7.3.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	2.944	2.702	91,8
	Ukupno	48.229.118	47.011.781	97,5

Prema podacima iz financijskih izvještaja lokalnih jedinica Požeško-slavonske županije, potraživanja koncem 2010. iznose 83.291.191,00 kn, a koncem 2011. iznose 78.103.983,00 kn, što je za 5.187.208,00 kn ili 6,2% manje u odnosu na konac 2010.

Ukupna potraživanja koncem 2011. iznose 90.083.983,00 kn, a umanjena su (ispravljena) za sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu 11.979.999,00 kn. Potraživanja iskazana koncem 2011. čine 32,1% ukupnih prihoda i primitaka ostvarenih u navedenoj godini.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja (bez ispravka vrijednosti) iskazana na koncu godine se odnose na potraživanja za prihode od imovine u iznosu 53.604.164,00 kn ili 59,5% ukupnih potraživanja. Slijede potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 15.640.877,00 kn ili 17,4%, potraživanja za poreze u iznosu 7.545.264,00 kn ili 8,4% i potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 7.144.342,00 kn ili 7,9%. Sva ostala potraživanja iznose 6.149.336,00 kn ili 6,8% ukupnih potraživanja.

Potraživanja za vlastite prihode lokalnih jedinica koncem godine su iskazana u iznosu 67.695.015,00 kn, od čega dospjela potraživanja iznose 22.927.187,00 kn, a nedospjela iznose 42.286.147,00 kn. Za četiri lokalne jedinice čiji sustav ne omogućava ispis potraživanja po dospelosti, potraživanja iznose 2.481.681,00 kn.

Dospjela potraživanja za vlastite prihode na koncu 2011. čine 49,0% ostvarenih vlastitih prihoda¹. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja za vlastite prihode se odnose na potraživanja za prihode od komunalne naknade u iznosu 8.311.805,00 kn ili 36,3%, poreza na tvrtku u iznosu 3.399.324,00 kn ili 14,8%, komunalnog doprinosa u iznosu 2.273.582,00 kn ili 9,9%, najma stanova u vlasništvu jedinica lokalne samouprave u iznosu 882.572,00 kn ili 3,9% i prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo u iznosu 736.288,00 kn ili 3,2%. Sva ostala dospjela potraživanja iznose 7.323.616,00 kn ili 31,9% dospjelih potraživanja za vlastite prihode.

U tablici broj 2 se daju podaci o ukupnim potraživanjima lokalnih jedinica Požeško-slavonske županije, prema vrstama sa stanjem koncem 2010. i 2011.

Tablica broj 2

Potraživanja
lokalnih jedinica Požeško-slavonske županije koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	66.166.956	64.987.641	98,2
1.1.	Potraživanja za poreze	8.137.467	7.545.264	92,7
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	53.603.510	53.604.164	100,0
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	16.367.055	15.640.877	95,6
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	30.959	15.840	51,2
1.5.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	7.964	161.495	-
1.6.	Ispravak vrijednosti potraživanja	11.979.999	11.979.999	100,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	7.525.707	7.144.342	94,9
3.	Druga potraživanja	9.598.528	5.972.001	62,2
	Ukupno	83.291.191	78.103.983	93,8

¹ Bez dospjelih potraživanja za četiri lokalne jedinice

NAPLATA PRIHODA LOKALNIH JEDINICA POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Požeško-slavonska županija

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga Požeško-slavonske županije ustrojeno je pet upravnih odjela. Koncem 2011. Požeško-slavonska županija je imala 41 zaposlenika, te 15 zaposlenika u provođenju programa pomoć u kući i drugih programa. Požeško-slavonska županija ima 30 proračunskih korisnika u kojima je bilo ukupno 2 635 zaposlenika. Za 170 zaposlenih u proračunskim korisnicima, sredstva za plaće i materijalna prava se u cijelosti ili djelomično osiguravaju u proračunu Požeško-slavonske županije.

a) Prihodi

Ukupni prihodi Požeško-slavonske županije, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 88.595.986,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 4.050.294,00 kn ili 4,4%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 6,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 7,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima Požeško-slavonske županije ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 3.

Tablica broj 3

Vlastiti prihodi Požeško-slavonske županije ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Županijski porezi	2.511.007	2.410.844	96,0
1.1.	Porez na nasljedstva i darove	20.391	29.409	144,2
1.2.	Porez na korištenje dobara (cestovna motorna vozila i plovila)	2.304.916	2.214.835	96,1
1.3.	Porez od igara na sreću (automati za zabavne igre)	185.700	166.600	89,7
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	2.068.507	2.435.207	117,7
2.1.	Naknade za koncesije	393.322	1.092.290	277,7
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	1.153.506	789.683	68,5
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	521.679	553.234	106,0
3.	Upravne i administrativne pristojbe	1.101.951	1.328.267	120,5
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	265.706	313.400	117,9
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	836.245	1.014.867	121,4
4.	Prihodi po posebnim propisima	25.747	136.097	528,6
5.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	419.647	530.343	126,4
	Ukupno	6.126.859	6.840.758	111,7

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 6.840.758,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 713.899,00 kn ili 11,7%.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od poreza na korištenje dobara (cestovna motorna vozila i plovila) u iznosu 2.214.835,00 kn koji čine 32,4% vlastitih prihoda, prihodi od naknada za koncesije u iznosu 1.092.290,00 kn ili 16,0%, ostale pristojbe i naknade u iznosu 1.014.867,00 kn ili 14,8%, prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 789.683,00 kn ili 11,5%, naknade za korištenje nefinancijske imovine u iznosu 553.234,00 kn ili 8,1%, te prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 530.343,00 kn ili 7,8% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 645.506,00 kn i čine 9,4% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima Požeško-slavonske županije koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 4.

Tablica broj 4

Potraživanja Požeško-slavonske županije koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	3.690.794	3.676.342	99,6
1.1.	Potraživanja za poreze	1.505.277	1.516.825	100,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	2.179.972	2.147.319	98,5
1.3.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	5.545	12.198	220,0
2.	Druga potraživanja	7.844.288	3.853.235	49,1
	Ukupno	11.535.081	7.529.577	65,3

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 11.535.081,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 7.529.577,00 kn, što je za 4.005.504,00 kn ili 34,7% manje u odnosu na konac 2010. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na druga potraživanja, odnosno potraživanja od Ministarstva financija za sredstva pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na druga potraživanja u iznosu 3.853.235,00 kn ili 51,2% ukupnih potraživanja, potraživanja za prihode od imovine u iznosu 2.147.319,00 kn ili 28,5%, te potraživanja za poreze u iznosu 1.516.825,00 kn ili 20,1%.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Požeško-slavonska županija ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode od prodaje nefinancijske imovine i druge prihode od zakupa i iznajmljivanja imovine (sufinanciranje režijskih troškova) naplatu obavlja Požeško-slavonska županija na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Županijske poreze, koji se odnose na porez na nasljedstva i darove, cestovna motorna vozila i porez od automata za zabavne igre, naplaćuje Porezna uprava na temelju zahtjeva poreznih obveznika poreza na automate za zabavne igre, rješenja o porezu na nasljedstva i darove i cestovna motorna vozila.

Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za koncesije za pravo lova na državnim lovištima, naknada za koncesije na vodama u javnom dobru, naknada za eksploataciju mineralnih sirovina i lovozakupnine za zajednička i državna lovišta) se ostvaruje na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja), a na naplatu ovih prihoda Požeško-slavonska županija nema utjecaja niti mogućnost provjere iskazanih podataka.

Naplata županijskih poreza, odlukom županijske skupštine, je prenesena u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava dostavlja Požeško-slavonskoj županiji skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim županijskim porezima, a druge podatke (analitički podaci o obveznicima dužnicima, mjerama naplate i drugo) ne dostavlja. Prema odredbama članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno, kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga Požeško-slavonska županija nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu županijskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 1.516.825,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da Požeško-slavonska županija u ugovoru o razrezu i naplati poreznih prihoda zaključenim s Poreznom upravom, treba ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje obavještava Požeško-slavonsku županiju o izdanim rješenjima za naplatu poreza na nasljedstva i darove i cestovna motorna vozila, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate da bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da Požeško-slavonska županija ima saznanja o okvirnim podacima poreznih obveznika, te da bi sama mogla obavljati razrez i naplatu poreznih prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže razmotriti mogućnost zaključivanja dodatka ugovoru s Poreznom upravom, kojim bi se uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja.

Revizijom je ocijenjeno da je od ukupno ostvarenih vlastitih prihoda, dio o čijoj naplati Požeško-slavonska županija vodi brigu, vrijednosno beznačajan, odnosno da na obračun, razrez i naplatu najvećeg dijela vlastitih prihoda nema utjecaja.

Grad Kutjevo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Kutjevo kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina grada Kutjeva je 173,61 km², a obuhvaća 17 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 6 168 stanovnika, 2 058 kućanstava i 2 592 stambene jedinice.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga grada Kutjeva ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. grad Kutjevo je imao sedam zaposlenika, te četiri zaposlenika u vlastitom komunalnom pogonu. Osim toga, u gradu Kutjevo je koncem godine zaposleno devet zaposlenika na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa. Grad Kutjevo ima dva proračunska korisnika u kojima je bilo ukupno pet zaposlenika, a sredstva za rashode za zaposlene (plaće i materijalna prava zaposlenika) se u cijelosti osiguravaju u proračunu grada Kutjeva.

a) Prihodi

Ukupni prihodi grada Kutjeva, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 6.973.951,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 3.938.230,00 kn ili 36,1%.

U strukturi ukupnih prihoda, vrijednosno su najznačajniji vlastiti prihodi s 38,4% udjela u ukupnim prihodima ostvarenim u 2010., odnosno 46,2% u ukupnim prihodima ostvarenim u 2011. Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 3.219.808,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. manje za 969.740,00 kn ili 23,1%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na manje ostvarene prihode od komunalnog doprinosa.

Podaci o vlastitim prihodima grada Kutjeva ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 5.

Tablica broj 5

Vlastiti prihodi
grada Kutjevo ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	134.771,00	112.653	83,6
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor)	2.302	960	41,7
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	42.012	33.327	79,3
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	90.457	78.366	86,6
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	1.460.965	915.216	62,6
2.1.	Naknade za koncesije	571.622	413.547	72,3
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	269.985	157.954	58,5
2.3.	Drugi prihodi od nefinancijske imovine	619.358	343.715	55,5
3.	Upravne i administrativne pristojbe	4.140	1.114	26,9
4.	Komunalni doprinosi i naknade	1.717.217	1.164.121	67,8
4.1.	Komunalni doprinos	1.717.217	294.380	17,1
4.2.	Komunalna naknada	0	869.741	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	499.391	772.733	154,7
5.1.	Doprinos za šume	112.873	111.867	99,1
5.2.	Drugi prihodi po posebnim propisima	386.518	660.866	171,0
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	373.064	253.971	68,1
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	288.060	146.775	51,0
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	85.004	107.196	126,1
	Ukupno	4.189.548	3.219.808	76,9

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 869.741,00 kn koji čine 27,0% vlastitih prihoda, drugi prihodi po posebnim propisima u iznosu 660.866,00 kn ili 20,5%, prihodi od naknada za koncesije u iznosu 413.547,00 kn ili 12,8%, drugi prihodi od nefinancijske imovine u iznosu 343.715,00 kn ili 10,7%, komunalni doprinos u iznosu 294.380,00 kn ili 9,2%, te prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 253.971,00 kn ili 7,9% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 383.588,00 kn i čine 11,9% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Kutjeva koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 6.

Tablica broj 6

Potraživanja
grada Kutjeva koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.227.266	1.110.788	90,5
1.1.	Potraživanja za poreze	370.495	347.608	93,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	76.606	79.528	103,8
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	780.165	683.652	87,6
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	84.509	16.591	19,6
	Ukupno	1.311.775	1.127.379	85,9

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 1.311.775,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.127.379,00 kn, što je za 184.396,00 kn ili 14,1% manje u odnosu na konac 2010.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 683.652,00 kn ili 60,6% ukupnih potraživanja, potraživanja za poreze u iznosu 347.608,00 kn ili 30,8%. Sva druga potraživanja iznose 96.119,00 kn i čine 8,6% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Grad Kutjevo ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja grad Kutjevo na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Gradske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava na temelju obračuna poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor. Za dio prihoda od prodaje nefinancijske imovine (prodaja stanova na kojima postoji stanarsko pravo) obračun i naplatu obavlja trgovačko društvo u vlasništvu grada Kutjeva. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina), te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja), a na naplatu ovih prihoda grad Kutjevo nema utjecaja niti mogućnosti provjere iskazanih podataka. Za prihode od naknada za koncesije, zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, grad Kutjevo nema ovlaštenja pokrenuti postupak radi naplate potraživanja jer, prema odredbama članka 74. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 90/10, 124/10, 39/11 i 61/11), Republika Hrvatska je ovlaštena pokrenuti postupak radi naplate naknade od prodaje, zakupa i koncesija poljoprivrednog zemljišta.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti grada Kutjeva obavlja se u Odsjeku za financije u okviru jedinstvenog upravnog odjela. Odsjek ima dva zaposlenika. O naplati prihoda se izvještava zakonski predstavnik. Odsjek ne vodi brigu o naplati prihoda koji su preneseni u nadležnost Porezne uprave ili drugih subjekata.

Porezna uprava, u skladu sa zaključenim ugovorom, dostavlja skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim gradskim porezima, a druge podatke (analitički podaci o obveznicima dužnicima, mjerama naplate i drugo) ne dostavlja. Prema odredbama članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno, kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga grad Kutjevo nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu gradskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 347.608,00 kn, što je tri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene gradske poreze u 2011. koji su iznosili 112.653,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je grad Kutjevo trebao u ugovoru o razrezu i naplati poreznih prihoda zaključenim s Poreznom upravom, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje obavještava grad Kutjevo o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtke i kuće za odmor, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate da bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima poreznih obveznika grad Kutjevo ima saznanja, te da bi mogao sam obavljati razrez i naplatu poreza.

Državni ured za reviziju predlaže razmotriti mogućnost zaključivanja dodatka ugovoru s Poreznom upravom, kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Grad Kutjevo nije ostvario prihode od poreza na korištenje javnih površina. Porez na korištenje javnih površina je jedan od gradskih poreza, koji jedinica može uvesti prema odredbama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12). Porez na korištenje javnih površina plaćaju pravne i fizičke osobe koje koriste javne površine prema uvjetima koje propiše grad ili općina.

Državni ured za reviziju predlaže razmotriti mogućnost uvođenja prihoda od poreza na korištenje javnih površina.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 1.127.379,00 kn.

Potraživanja za vlastite prihode iznose 1.205.910,00 kn, od čega dospjela potraživanja iznose 323.920,00 kn. Dospjela potraživanja najvećim dijelom se odnose na potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u iznosu 92.680,00 kn, naknade za eksploataciju mineralnih sirovina u iznosu 75.495,00 kn i doprinos za šume u iznosu 59.045,00 kn. Rok dospijeća navedenih potraživanja u iznosu 227.220,00 kn je do jedne godine.

Grad Kutjevo vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) u kojima su osigurani podaci pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava.

Za dio potraživanja, sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućava istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i u glavnoj knjizi. Sustav vođenja evidencija potraživanja za komunalnu naknadu omogućava ispis potraživanja prema starosti i dospelosti naplate, a ne omogućava za ostala potraživanja (naknade za koncesije za komunalne djelatnosti, naknade za koncesije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, naknade za eksploataciju mineralnih sirovina, te komunalni doprinos).

U 2011. su otpisana potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 190.355,00 kn na temelju odluke gradskog vijeća. Grad Kutjevo nije donio akt o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa potraživanja niti propisao procedure za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja za prihode. Tijekom 2011. nisu obračunavane niti naplaćivane zatezne kamate na nepravovremene uplate prihoda.

Za naplatu potraživanja dužnicima su upućivane opomene, dok druge mjere naplate nisu poduzimane. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne samouprave su odgovorna za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, te za njihovu uplatu u proračun. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da grad Kutjevo nije poduzimao sve raspoložive mjere naplate, a poduzete mjere su nedostatne i ne daju očekivane rezultate.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi kriterije za otpis potraživanja, te propisati procedure za donošenje odluke o otpisu potraživanja. Također, predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, te osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera.

- Obavještavanje građana

Grad Kutjevo obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana. Informacije se objavljuju u tiskanim i elektroničkim medijima. Obavještavanje građana o važnosti javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana grad Kutjevo ne provodi.

Za prihode za koje su obveznici, prema zakonskim odredbama, sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su prihodi od komunalne naknade) građani su obaviješteni putem oglasne ploče u gradskoj upravi, oglasnih ploča po naseljima i usmeno.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje informirati građane o važnosti obveze prijave promjene podataka, te o važnosti javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Grad Lipik

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Lipik kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina grada Lipika je 208,63 km², a obuhvaća 26 naselja. Grad Lipik pripada drugoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 6 175 stanovnika, 2 383 kućanstava i 3 804 stambene jedinice.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga grada Lipika ustrojena su četiri upravna odjela. Koncem 2011. grad Lipik je imao 17 zaposlenika. Osim toga, u gradu Lipiku je koncem godine zaposleno 18 zaposlenika u provođenju programa međugeneracijske solidarnosti i javnih radova, te sedam zaposlenika na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa. Grad Lipik ima dva proračunska korisnika u kojima je ukupno 21 zaposlenik, a sredstva za rashode za zaposlene (plaće i materijalna prava zaposlenika) u cijelosti se osiguravaju u proračunu grada Lipika.

Prema evidenciji, koncem 2011. na području grada Lipika su registrirana 42 trgovačka društva, 72 obrta i 450 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

a) Prihodi

Ukupni prihodi grada Lipika, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 16.354.622,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 1.374.481,00 kn ili 9,2%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 28,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 27,4% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Lipika ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 7.

Tablica broj 7

Vlastiti prihodi
grada Lipika ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	132.779	113.499	85,5
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor)	7.150	2.690	37,6
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	45.611	43.741	95,9
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	80.018	67.068	83,8
2	Prihodi od nefinancijske imovine	1.243.975	2.346.808	188,7
2.1.	Naknade za koncesiju	436.198	1.506.296	345,3
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	539.716	542.703	100,6
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	268.061	297.809	111,1
3.	Upravne i administrativne pristojbe	3.545	16.062	453,1
3.1.	Ostale upravne pristojbe i naknade	2.683	15.931	593,8
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	862	131	15,2
4.	Komunalni doprinosi i naknade	1.793.847	1.326.690	74,0
4.1.	Komunalni doprinos	289.950	116.706	40,2
4.2.	Komunalna naknada	1.371.844	1.137.484	82,9
4.3.	Naknade za priključak	132.053	72.500	54,9
5.	Prihodi po posebnim propisima	411.550	212.498	51,6
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	16.739	8.170	48,8
5.2.	Doprinos za šume	362.219	175.023	48,3
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	32.592	29.305	89,9
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	727.812	461.974	63,5
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	67.486	384.249	569,4
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	660.326	77.225	11,7
6.3.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	0	500	-
	Ukupno	4.313.508	4.477.531	103,8

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 4.477.531,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 164.023,00 kn ili 3,8%.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od naknada za koncesije u iznosu 1.506.296,00 kn koji čine 33,6% vlastitih prihoda, prihodi od komunalne naknade u iznosu 1.137.484,00 kn ili 25,4%, prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 542.703,00 kn ili 12,1%, prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 461.974,00 kn ili 10,3%, prihodi od naknade za korištenje nefinancijske imovine u iznosu 297.809,00 kn ili 6,7% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 531.265,00 kn i čine 11,9% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Lipika koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 8.

Tablica broj 8

Potraživanja
grada Lipika koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.898.886	2.766.367	95,4
1.1.	Potraživanja za poreze	332.359	254.333	76,5
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	1.014.185	662.808	65,4
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.535.039	1.848.362	120,4
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	16.439	0	-
1.5.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	864	864	100,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	472.065	266.275	56,4
3.	Druga potraživanja	215.765	214.971	99,6
Ukupno		3.586.716	3.247.613	90,5

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 3.586.716,00 kn, a koncem 2011. u iznosu 3.247.613,00 kn, što je za 339.103,00 kn ili 9,5% manje u odnosu na konac 2010.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 1.848.362,00 kn ili 56,9% ukupnih potraživanja, potraživanja za prihode od imovine u iznosu 662.808,00 kn ili 20,4%, te potraživanja za prihode od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 266.275,00 kn ili 8,2%. Sva druga potraživanja iznose 470.168,00 kn i čine 14,5% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Grad Lipik ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja grad Lipik na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Gradske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava na temelju obračuna poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za koncesiju za crpljenje mineralnih i termalnih voda i koncesiju za izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju kremenog pijeska), dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja), a na naplatu ovih prihoda grad Lipik nema utjecaja niti mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Obračun prihoda, praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate iz nadležnosti grada Lipika se obavlja u Upravnom odjelu za financije i Upravnom odjelu za opće i normativne poslove. Upravni odjel za financije provodi mjere naplate do razine opomene, a Upravni odjel za opće i normativne poslove ostale mjere naplate.

Naplatu prihoda u Upravnom odjelu za financije obavljaju pročelnik i financijsko računovodstveni referent, a u Upravnom odjelu za opće i normativne poslove pročelnik i viši upravni referent za pravne poslove. Grad Lipik ne vodi brigu o naplati prihoda koji su preneseni u nadležnost Porezne uprave. Porezna uprava, u skladu sa zaključenim ugovorom, dostavlja skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim gradskim porezima, a druge podatke (analitički podaci o obveznicima dužnicima, mjerama naplate i drugo) ne dostavlja. Prema odredbama članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno, kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga grad Lipik nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu gradskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 254.333,00 kn, što je dva puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene gradske poreze u 2011. koji su iznosili 113.499,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da grad Lipik treba u ugovoru o razrezu i naplati poreznih prihoda zaključenim s Poreznom upravom, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje dostavlja izvješća o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtke i kuće za odmor, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate da bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima poreznih obveznika grad Lipik ima saznanja, te da bi mogao sam obavljati razrez i naplatu.

Državni ured za reviziju predlaže razmotriti mogućnost zaključivanja dodatka ugovoru s Poreznom upravom kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja. Također predlaže analizirati i preispitati način obračuna i naplate gradskih poreza putem Porezne uprave, te mogućnost samostalnog obavljanja obračuna i naplate navedenih prihoda na učinkovitiji način.

- Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine

Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine ostvareni u iznosu 542.703,00 kn odnose se na zakup poljoprivrednog zemljišta u iznosu 437.537,00 kn, zakup poslovnih prostora u iznosu 45.935,00 kn, najam stanova u iznosu 22.291,00 kn i drugo u iznosu 36.940,00 kn.

Prihodi od zakupa poslovnih prostora ostvareni su u iznosu 45.935,00 kn. Grad Lipik ima u vlasništvu 21 poslovni prostor ukupne površine 949 m² od čega su u 2011. u zakupu bila tri poslovna prostora ukupne površine 88 m². Navedeni poslovni prostori su dani u zakup na temelju javnih natječaja ili su ugovori zaključeni s prethodnim zakupcima u skladu s odredbama Zakona o zakupu i prodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09) koji se primjenjivao do listopada 2011. Bez naknade su dodijeljeni poslovni prostori ukupne površine 805 m², od čega se za četiri poslovna prostora naplaćuju režijski troškovi dok se ostali prostori (12 poslovnih prostora) iznajmljuju bez naknade i plaćanja režijskih troškova. Prostori su dodijeljeni udrugama, političkim strankama i ustanovama u vlasništvu grada Lipika ili Republike Hrvatske.

Prema odredbama članka 6. Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11), koji se primjenjuje od listopada 2011., poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, daju se u zakup putem javnog natječaja.

Prema navedenim odredbama, ugovor o zakupu poslovnog prostora se sklapa bez javnog natječaja kada ga sklapaju međusobno Republika Hrvatska i jedinice lokalne samouprave, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako je to u interesu i cilju općega, gospodarskog i socijalnog napretka njezinih građana. Prema odluci o davanju u zakup poslovnih prostora, utvrđene su početne cijene zakupa poslovnih prostora u rasponu od 20,00 kn/m² do 29,00 kn/m². Prosječna cijena zakupa iznajmljenih poslovnih prostora iznosi 25,00 kn/m², te je revizijom ocijenjeno da grad Lipik nije iskazao prihode za poslovni prostor dan u zakup bez naknade u približnom iznosu 241.500,00 kn (utvrđeno na temelju površine poslovnog prostora i prosječne cijene zakupa).

Tijekom 2011. tri političke stranke su povremeno koristile jedan poslovni prostor površine 16 m² bez naknade. Davanje poslovnih prostora na korištenje političkim strankama bez naknade, predstavlja zabranjeni način financiranja političkih stranaka. Osim toga, nisu obračunani troškovi korištenja poslovnog prostora kao što su struja, voda, smeće, komunalna i vodna naknada, te pričuva, što također predstavlja oblik donacije odnosno zabranjeni način financiranja.

Dva prostora ukupne površine 56 m² u 2011. nisu korištena niti dana u zakup. Prema obrazloženju navedenom u upitniku, poslovni prostori nisu dani u zakup jer su nedovršeni i u postupku su prodaje. Za jedan poslovni prostor se vodi sudski spor radi utvrđivanja vlasništva.

Državni ured za reviziju predlaže davati poslovne prostore u zakup putem javnog natječaja i po tržišnoj cijeni, odnosno u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade ostvareni u iznosu 1.326.690,00 kn se odnose na komunalnu naknadu, doprinos i naknadu za priključak. Najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 1.137.484,00 kn, što čini 25,4% vlastitih prihoda, odnosno 7,0% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 1.371.844,00 kn manji su za 234.360,00 kn ili 17,1%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 1.231.673,00 kn, što je približno ostvarenom prihodu u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za grad Lipik koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za naselje Lipik, te druga naselja na području grada Lipika koja su opremljena najmanje pristupnom cestom, objektima za opskrbu električnom energijom i vodom.

Obračun komunalne naknade obavlja Upravni odjel za graditeljstvo i komunalnu djelatnost. Naknada se naplaćuje za poslovni, stambeni i garažni prostor, te građevinsko zemljište koje služi za obavljanje poslovne djelatnosti (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Rješenja se, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11 i 144/12), izdaju na ime vlasnika, odnosno korisnika poslovnog, stambenog i garažnog prostora, te građevinskog zemljišta. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Revizijom je utvrđeno da u pojedinim slučajevima vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu, jer navedeni Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. Tijekom 2011. provedene su provjere na terenu o čemu su sastavljeni zapisnici. Zapisnici sadrže podatke o vlasniku (ime i prezime, osobni identifikacijski broj i adresu) i površinu objekta. Također, revizijom je utvrđeno da se baza podataka obveznika komunalne naknade ažurira na temelju prijave obveznika odnosno korisnika ili vlasnika i obilaska na terenu. Baza obveznika komunalne naknade sadrži podatke o 4 493 obveznika, od čega je 3 145 aktivnih. Razlika se odnosi na neaktivne korisnike i korisnike koji su oslobođeni plaćanja komunalne naknade.

Revizijom je ocijenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama u prometu nekretnina, osnivanju i prestanku rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada se radi o podacima koji su potrebni Poreznoj upravi.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 3.247.613,00 kn.

Potraživanja za vlastite prihode iznose 2.508.912,00 kn, od čega dospjela potraživanja iznose 2.239.377,00 kn. Dospjela potraživanja se najvećim dijelom odnose na komunalnu naknadu u iznosu 1.231.673,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 345.757,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 169.421,00 kn, naknadu za priključak na komunalnu infrastrukturu 158.478,00 kn, porez na potrošnju 63.099,00 kn, naknadu za eksploataciju mineralnih sirovina 54.600,00 kn i druga potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima 54.426,00 kn. Navedena potraživanja (vrijednosno najznačajnija, bez poreza na tvrtku, poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor, zakupa poslovnog prostora, najma stanova u vlasništvu grada Lipika, zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, naknade za korištenje javnih površina, drugih potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine i naknade za eksploataciju mineralnih sirovina) s rokom dospelja do godinu dana iznose 489.810,00 kn, do tri godine iznose 328.296,00 kn, do pet godina iznose 113.931,00 kn, a preko pet godina iznose 803.871,00 kn.

Grad Lipik vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa potraživanja omogućava istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu, u kojima su podaci usklađeni, osim za komunalnu naknadu. Osim toga, sustav vođenja evidencija potraživanja u svakom trenutku omogućava ispis potraživanja prema rokovima dospelja.

Tijekom 2011. su otpisana potraživanja u ukupnom iznosu 31.227,00 kn, od čega se na potraživanja za gradske poreze odnosi 3.425,00 kn (otpis je provela Porezna uprava, a o provedenom otpisu grad Lipik je obaviješten putem mjesečnih i godišnjeg pregleda zaduženja i naplate pojedinog poreza), a na otpis potraživanja za zakup poslovnih prostora, naknadu za korištenje javnih površina, druge naknade, te na komunalnu naknadu 27.802,00 kn (otpis je proveo grad Lipik). Otpis potraživanja iz nadležnosti grada Lipika proveden je na temelju odluke gradonačelnika, iako nije donesen akt o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa potraživanja (izrada istog je u tijeku).

Za naplatu potraživanja za prihode dužnicima su upućivane opomene i pokretani su sudski postupci. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, se ne provode. Od drugih mjera naplate zaključeni su sporazumi o obročnoj otplati.

U obavljanju revizije su izračunavani koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer su stavljeni ostvareni prihodi u 2011., neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.), te da je značajan dio potraživanja prema vrstama koncem godine veći u odnosu na početak godine.

Grad Lipik ne raspolaže sustavnim i cjelovitim podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere kao što je ovrha novčanih sredstava, te o drugim učincima). Također, nisu propisane procedure za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda).

Tijekom 2011. za nepravovremene uplate prihoda od zakupa poslovnog prostora, naknade za eksploataciju mineralnih sirovina, komunalne naknade, te komunalnog doprinosa obračunane su zatezne kamate u ukupnom iznosu 15.776,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda, odnosno odrediti osobe zadužene za naplatu i kontrolu naplate, rokovi, iznosi i način poduzimanja mjera (procedure), instrumenti osiguranja plaćanja i drugo. Također predlaže poduzimati sve raspoložive mjere naplate prihoda i sustavno pratiti rezultate provedenih mjera. Nadalje, predlaže usavršavati sustav vođenja poslovnih knjiga u skladu s proračunskim mogućnostima.

- Obavještavanje građana

Informacije o gradu Lipiku iz raznih područja se objavljuju u tiskanim i elektroničkim medijima, ali se obavještavanje o važnosti javnih prihoda i utjecaju na uvjete života građana ne provodi (primjerice pojašnjavanje namjene pojedinih vrsta prihoda).

Državni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o važnosti javnih prihoda i utjecaju na uvjete života građana.

Grad Pakrac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Pakrac kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina grada Pakraca je 358 km², a obuhvaća 42 naselja. Grad Pakrac u cijelosti pripada drugoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 8 482 stanovnika, 3 434 kućanstva i 5 084 stambene jedinice

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga grada Pakraca su ustrojena četiri upravna odjela. Koncem 2011. grad Pakrac je imao 16 zaposlenika, te šest zaposlenika u vlastitom komunalnom pogonu (od toga dva na određeno vrijeme). Osim toga, koncem 2011. zaposleno je 14 zaposlenika u provođenju programa javnih radova, te sedam volontera. Grad Pakrac ima tri proračunska korisnika u kojima je ukupno 46 zaposlenika, a sredstva za rashode za zaposlene (plaće i materijalna prava zaposlenika) u cijelosti se osiguravaju u proračunu grada Pakraca.

a) Prihodi

Ukupni prihodi grada Pakraca, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 21.030.864,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 8.827.880,00 kn ili 29,6%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 15,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 26,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Pakraca ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 9.

Tablica broj 9

Vlastiti prihodi
grada Pakraca ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	289.237	276.998	95,8
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor)	1.443	2.273	157,5
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	107.699	83.378	77,4
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	180.095	191.347	106,2
2	Prihodi od nefinancijske imovine	922.218	702.424	76,2
2.1.	Naknade za koncesiju	20.000	10.000	50,0
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	510.017	386.092	75,7
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	392.201	306.332	78,1
3.	Upravne i administrativne pristojbe	105.279	394.481	374,7
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	11.050	164.245	-
3.2.	Ostale upravne pristojbe i naknade	92.537	229.250	247,7
3.3.	Ostale pristojbe i naknade	1.692	986	58,3
4.	Komunalni doprinosi i naknade	2.194.036	2.619.138	119,4
4.1.	Komunalni doprinos	141.338	585.529	414,3
4.2.	Komunalna naknada	2.052.698	1.903.109	92,7
4.3.	Naknade za priključak	0	130.500	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	529.379	610.841	115,4
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	7.207	14.262	197,9
5.2.	Doprinos za šume	464.869	482.258	103,7
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	57.303	114.321	199,5
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	690.075	1.013.678	146,9
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	11.620	43.560	374,9
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	675.511	970.118	143,6
6.3.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	2.944	0	-
	Ukupno	4.730.224	5.617.560	118,7

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 5.617.560,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 887.336,00 kn ili 18,8%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na prihode od komunalnog doprinosa, prodaje građevinskih objekata i gradske i općinske pristojbe i naknade.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 1.903.109,00 kn koji čine 33,9% vlastitih prihoda, prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 1.013.678,00 kn ili 18,0%, prihodi od nefinancijske imovine u iznosu 702.424,00 kn ili 12,5%, prihodi po posebnim propisima u iznosu 610.841,00 kn ili 10,9%, od komunalnog doprinosa u iznosu 585.529,00 kn ili 10,4%, te prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi u iznosu 394.481,00 kn ili 7,0% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 407.498,00 kn i čine 7,3% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Pakraca koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 10.

Tablica broj 10

Potraživanja
grada Pakraca koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.692.292	2.999.759	111,4
1.1.	Potraživanja za poreze	573.301	532.193	92,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	933.952	1.192.837	127,7
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.181.439	1.269.329	107,4
1.4.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	3.600	5.400	150,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	932.975	704.684	75,5
3.	Druga potraživanja	1.149.081	1.149.689	100,1
	Ukupno	4.774.348	4.854.132	101,7

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 4.774.348,00 kn, a koncem 2011. u iznosu 4.854.132,00 kn, što je za 79.784,00 kn ili 1,7% više u odnosu na konac 2010.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 1.269.329,00 kn ili 26,1% ukupnih potraživanja, potraživanja od imovine u iznosu 1.192.837,00 kn ili 24,6%, druga potraživanja u iznosu 1.149.689,00 kn ili 23,7%, te potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 704.684,00 kn ili 14,5%. Sva druga potraživanja iznose 537.593,00 kn i čine 11,1% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Grad Pakrac ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, te prihode od prodaje nefinancijske imovine (prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo, prodaju zemljišta u vlasništvu grada Pakraca i druge nefinancijske imovine) naplatu obavlja grad Pakrac na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Gradske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava na temelju obračuna poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za koncesije za zauzetu površinu eksploatacijskog polja i naknada za eksploataciju mineralnih sirovina), dio prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja), a na naplatu ovih prihoda grad Pakrac nema utjecaja niti mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Grad Pakrac za prihode od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske nema ovlaštenja pokrenuti postupak radi naplate potraživanja jer je, prema odredbama članka 74. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 90/10, 124/10, 39/11 i 61/11), Republika Hrvatska ovlaštena pokrenuti postupak radi naplate naknade od prodaje, zakupa i koncesija poljoprivrednog zemljišta.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti grada Pakraca obavlja se u Odsjeku za gospodarstvo, proračun i financije, koji izdaje rješenja, provodi natječaje i zaključuje ugovore na temelju kojih se ostvaruju prihodi, a za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda imenovana je osoba. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Odsjek ne vodi brigu o naplati prihoda koji su preneseni u nadležnost Porezne uprave ili drugih subjekata. Porezna uprava, u skladu sa zaključenim ugovorom, dostavlja skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim gradskim porezima, a druge podatke (analitički podaci o obveznicima dužnicima, mjerama naplate i drugo) ne dostavlja. Prema odredbama članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno, kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga grad Pakrac nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu gradskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 534.327,00 kn, što je za 259.602,00 kn više u odnosu na ostvarene prihode za navedene poreze u 2011. koji su iznosili 274.725,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da grad Pakrac treba u ugovoru o razrezu i naplati poreznih prihoda zaključenim s Poreznom upravom, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje dostavlja izvješće o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtke i kuće za odmor, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate da bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima poreznih obveznika grad Pakrac ima saznanja, te da bi mogao sam obavljati razrez i naplatu poreza.

Državni ured za reviziju predlaže razmotriti mogućnost zaključivanja dodatka ugovoru s Poreznom upravom kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja.

Također predlaže analizirati i preispitati način obračuna i naplate gradskih poreza putem Porezne uprave, te mogućnost samostalnog obavljanja obračuna i naplate navedenih prihoda na učinkovitiji način.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade ostvareni u iznosu 2.619.138,00 kn se odnose na komunalnu naknadu, doprinos i naknadu za priključak. Najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 1.903.109,00 kn što čini 33,9% vlastitih prihoda odnosno 9,0% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 2.052.698,00 kn manji su za 149.589,00 kn ili 7,3%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 989.780,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za grad Pakrac koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za naselja na području grada Pakraca koja su opremljena najmanje pristupnom cestom i objektima za opskrbu električnom energijom i vodom.

Obračun komunalne naknade obavlja Odsjek za graditeljstvo i komunalne djelatnosti. Naknada se naplaćuje za poslovni, stambeni i garažni prostor, te građevinsko zemljište koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11 i 144/12), izdaju na ime vlasnika, odnosno korisnika poslovnog, stambenog i garažnog prostora, te građevinskog zemljišta. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Revizijom je utvrđeno da vlasnici odnosno korisnici pravodobno ne prijavljuju nastalu promjenu. Također, utvrđene su poteškoće kod razreza komunalne naknade jer navedenim Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Usklađivanje baze podataka obveznika komunalne naknade provodi se na temelju prijave obveznika (korisnika ili vlasnika). Baza obveznika komunalne naknade sadrži podatke o 4 734 obveznika (sadrži aktivne i neaktivne korisnike).

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama u prometu nekretnina, osnivanju i prestanku rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada se radi o podacima koji su potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže gradu Pakracu uskladiti podatke u bazi obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem, što bi doprinijelo učinkovitijoj naplati komunalne naknade.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 4.854.132,00 kn.

Potraživanja za vlastite prihode iznose 3.661.136,00 kn, od čega dospjela potraživanja iznose 2.436.723,00 kn. Dospjela potraživanja se najvećim dijelom odnose na komunalnu naknadu u iznosu 898.780,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 321.423,00 kn, doprinos za šume u iznosu 221.204,00 kn, prodaju stanova u vlasništvu grada Pakraca u iznosu 191.972,00 kn, najam stanova u vlasništvu grada Pakraca u iznosu 167.785,00 kn, te porez na potrošnju u iznosu 163.377,00 kn. Navedena potraživanja (vrijednosno najznačajnija, bez poreza na tvrtku i poreza na potrošnju) s rokom dospijeaća do godinu dana iznose 347.792,00 kn, do tri godine iznose 589.536,00 kn, do pet godina iznose 408.885,00 kn, te preko pet godina iznose 91.930,00 kn.

Grad Pakrac vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa potraživanja u poslovne knjige omogućava istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i u glavnoj knjizi. Sustav vođenja evidencija potraživanja za komunalnu naknadu omogućava u svakom trenutku ispis potraživanja prema rokovima dospelosti naplate potraživanja, a ne omogućava za ostala potraživanja (zakup poslovnog prostora, najam stanova u vlasništvu grada Pakraca, zakup poljoprivrednog zemljišta, korištenje javnih površina, komunalni doprinos, naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu, prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu grada Pakraca, prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, prodaju stanova na kojima postoji stanarsko pravo).

Tijekom 2011. su otpisana potraživanja za porez na tvrtku i porez na kuće za odmor u iznosu 72.197,00 kn (otpis je provela Porezna uprava, a o provedenom otpisu grad Pakrac je obaviješten putem mjesečnih i godišnjeg pregleda zaduženja i naplate pojedinog poreza), te potraživanja za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i komunalnu naknadu u ukupnom iznosu 96.023,00 kn. Akt o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa potraživanja nije donesen.

Za naplatu potraživanja za prihode su poduzimane razne mjere naplate: upućivane su opomene, pokretani sudski postupci, ovrhe na novčanim sredstvima i pokretninama, te prijave u stečajnu masu. U obavljanju revizije su izračunavani koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer su stavljeni ostvareni prihodi u 2011., neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.), te da je značajan dio potraživanja prema vrstama koncem godine veći u odnosu na početak godine. Grad Pakrac raspolaže podacima o rezultatima provedenih mjera naplate. Procedure za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda) nisu propisane. Kontinuirano se šalju opomene i provode ovrhe na novčanim sredstvima. Grad Pakrac upućuje opomene i pokreće ovršne postupke za potraživanja na dan valute plaćanja.

Tijekom 2011. za nepravovremene uplate prihoda za naknade od drugih koncesija, najma stanova u vlasništvu grada Pakraca, zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, te komunalne naknade obračunane su zatezne kamate u ukupnom iznosu 26.598,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi kriterije za otpis potraživanja, propisati procedure za donošenje odluke o otpisu potraživanja, te obavljati otpis nenaplativih i zastarjelih potraživanja u skladu s donesenim kriterijima i utvrđenim procedurama. Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja. Također se predlaže usavršavati sustav vođenja poslovnih knjiga u skladu s proračunskim mogućnostima.

- Obavještavanje građana

Obavještavanje građana o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana je provođeno. Informacije se objavljuju u tiskanim i elektroničkim medijima. Obavještavanje građana o važnosti javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana se ne provodi.

Državni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o važnosti javnih prihoda i utjecaju na uvjete života građana.

Grad Pleternica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Pleternica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina grada Pleternice je 198,13 km², a obuhvaća 38 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 11 286 stanovnika, 3 608 kućanstava i 4 329 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga grada Pleternice ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. grad Pleternica je imao sedam zaposlenika. Ima dva proračunska korisnika (gradska knjižnica s čitaonicom i dječji vrtić) u kojima je ukupno devet zaposlenika, a sredstva za rashode za zaposlene (plaće i materijalna prava zaposlenika) u cijelosti se osiguravaju u proračunu grada Pleternice.

Koncem 2011. na području grada Pleternice je registrirano 141 obrt i 925 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

a) Prihodi

Ukupni prihodi grada Pleternice, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 19.478.552,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.094.433,00 kn ili 5,3%. Prihodi grada Pleternice su u 2010. znatno porasli u odnosu na 2008. i 2009. Najmanji prihodi u iznosu 12.473.598,00 kn su ostvareni u 2009., a najveći u iznosu 20.572.985,00 kn su ostvareni u 2010.

U strukturi ukupnih prihoda, vlastiti prihodi čine 13,1% ukupno ostvarenih prihoda u 2010., odnosno 15,8% ukupnih prihoda ostvarenih u 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Pleternice ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 11.

Tablica broj 11

Vlastiti prihodi
grada Pleternice ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	298.054	316.909	106,3
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor)	52.668	42.950	81,5
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	60.661	72.562	119,6
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	184.725	201.397	109,0
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	368.558	352.726	95,7
2.1.	Naknade za koncesiju	16.918	21.529	127,3
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	348.317	319.853	91,8
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	3.323	11.344	341,4
3.	Upravne i administrativne pristojbe	3.389	19.198	566,5
4.	Komunalni doprinosi i naknade	1.241.482	1.203.014	96,9
4.1.	Komunalni doprinos	82.557	200.952	243,4
4.2.	Komunalna naknada	1.158.925	1.002.062	86,5
5.	Prihodi po posebnim propisima	538.033	1.087.143	202,1
5.1.	Doprinos za šume	116.258	192.649	165,7
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	421.775	894.494	212,1
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	239.652	91.244	38,1
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	192.204	55.146	28,7
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	47.448	36.098	76,1
Ukupno		2.689.168	3.070.234	114,2

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 3.070.234,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 381.066,00 kn ili 14,2%.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 1.002.062,00 kn koji čine 32,7% vlastitih prihoda, ostali prihodi po posebnim propisima u iznosu 894.494,00 kn ili 29,1%, prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 319.853,00 kn ili 10,4% i gradski porezi u iznosu 316.909,00 kn ili 10,3% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 536.916,00 kn i čine 17,5% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Pleternice koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 12.

Tablica broj 12

Potraživanja grada Pleternice koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.044.056	1.762.348	86,2
1.1.	Potraživanja za poreze	932.022	850.130	91,2
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	50.173	59.795	119,2
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.052.885	848.781	80,6
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	8.976	3.642	40,6
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	1.461.742	228.954	15,7
Ukupno		3.505.798	1.991.302	56,8

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 3.505.798,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.991.302,00 kn, što je za 1.514.496,00 kn ili 43,2% manje u odnosu na konac 2010.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za poreze u iznosu 850.130,00 kn koja u ukupnim potraživanjima sudjeluju s 42,7%, potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 848.781,00 kn ili 42,6%, potraživanja za prihode od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 228.954,00 kn ili 11,5%. Sva druga potraživanja iznose 63.437,00 kn i čine 3,2% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Grad Pleternica ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja grad Pleternica na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Gradske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava na temelju obračuna poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Za dio prihoda od prodaje nefinancijske imovine koji se odnose na prodaju stanova na kojima postoji stanarsko pravo, obračun i naplatu obavlja trgovačko društvo u vlasništvu grada Pleternice. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina), te dio prihoda po posebnim propisima (doprinosi za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja). Grad Pleternica nema utjecaja na naplatu navedenih prihoda niti mogućnost provjere iskazanih podataka.

Obračun prihoda, praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate obavlja se u Odsjeku za proračun. Odsjek za proračun ima dva zaposlenika. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Odsjek za proračun ne vodi brigu o naplati prihoda koji su preneseni u nadležnost Porezne uprave ili drugih subjekata. Porezna uprava, u skladu sa zaključenim ugovorom, dostavlja skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim gradskim porezima, a druge podatke (analitički podaci o obveznicima dužnicima, mjerama naplate i drugo) ne dostavlja. Prema odredbama članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno, kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga grad Pleternica nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu gradskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 850.130,00 kn, što je približno tri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene gradske poreze u 2011. koji su iznosili 316.909,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da grad Pleternica treba u ugovoru o razrezu i naplati poreznih prihoda zaključenim s Poreznom upravom, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje dostavlja izvješće o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtke i kuće za odmor, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate da bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima poreznih obveznika grad Pleternica ima saznanja, te da bi mogao sam obavljati razrez i naplatu poreza.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost zaključivanja dodatka ugovoru s Poreznom upravom kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade su ostvareni u iznosu 1.203.014,00 kn. Najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 1.002.062,00 kn, što čini 32,7% vlastitih prihoda, odnosno 5,1% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 1.158.925,00 kn manji su za 156.863,00 kn ili 13,5%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 361.077,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za grad Pleternicu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade.

Obračun komunalne naknade obavlja Odsjek za gospodarenje prostorom i komunalno stambenim poslovima. Naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Rješenja se, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11 i 144/12), izdaju na ime vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora.

Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Revizijom je utvrđeno da u pojedinim slučajevima vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu, jer navedeni Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima grad Pleternica nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, a naplata je otežana. Također, revizijom su utvrđene poteškoće kod razreza komunalne naknade jer navedenim Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze (primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo). Baza obveznika komunalne naknade koju vodi komunalni odjel sadrži podatke o 3 259 obveznika, od čega su 3 102 aktivna. Razlika se odnosi na neaktivne korisnike (stambene jedinice su obuhvaćene popisom, ali se vlasnici nalaze u inozemstvu, te grad Pleternica nije u mogućnosti dostaviti uplatnice niti doći do adresa njihovog mjesta boravka). Tijekom 2011. grad Pleternica nije oslobodio niti jednog obveznika obveze plaćanja komunalne naknade.

Revizijom je ocijenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama u prometu nekretnina, osnivanju i prestanku rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada se radi o podacima koji su potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke u bazi obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem, što će pridonijeti učinkovitijoj naplati komunalne naknade.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 1.991.302,00 kn.

Potraživanja za vlastite prihode iznose 2.002.607,00 kn, od čega dospjela potraživanja iznose 1.920.738,00 kn. Dospjela potraživanja se najvećim dijelom odnose na porez na tvrtku u iznosu 667.481,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 361.077,00 kn, naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu u iznosu 282.808,00 kn, porez na potrošnju u iznosu 176.161,00 kn i prodaju stanova na kojima postoji stanarsko pravo u iznosu 121.917,00 kn. Navedena potraživanja (vrijednosno najznačajnija, bez poreza na tvrtku, poreza na kuće za odmor, poreza na potrošnju i poreza na korištenje javnih površina) s rokom dospijeaća do godinu dana iznose 391.459,00 kn, a do tri godine iznose 172.811,00 kn.

Grad Pleternica vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) u kojima se osiguravaju podaci pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa potraživanja omogućava istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi, osim potraživanja za komunalnu naknadu. Sustav vođenja evidencija potraživanja u svakom trenutku omogućava ispis potraživanja prema rokovima dospijeaća.

Tijekom 2011. su otpisana potraživanja za porez na tvrtku u iznosu 121.538,00 kn (otpis je provela Porezna uprava, a o provedenom otpisu grad Pleternica je obaviješten putem mjesečnih i godišnjeg pregleda zaduženja i naplate pojedinog poreza). Akt o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa potraživanja nije donesen.

Za naplatu potraživanja za prihode dužnicima su upućivane opomene i pokretani su sudski postupci. Za naplatu potraživanja od komunalne naknade upućene su opomene za potraživanja iznad 200,00 kn. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona se ne provode.

Tijekom 2011., za nepravovremene uplate prihoda od poreza na potrošnju i poreza na tvrtku obračunane su zatezne kamate u ukupnom iznosu 382.743,00 kn, a za nepravovremene uplate ostalih prihoda zatezne kamate nisu obračunane.

U obavljanju revizije su izračunavani koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer su stavljani ostvareni prihodi u 2011., neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.). Grad Pleternica raspolaže podacima o rezultatima provedenih mjera (primjerice koliko se potraživanja naplati po pojedinoj mjeri naplate, koliko je vrijeme provođenja pojedine mjere, te o drugim učincima). Procedure za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda) nisu propisane.

Državni ured za reviziju predlaže propisati procedure za naplatu i kontrolu naplate prihoda kojima bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, te praćenje rezultata mjera kao osnova za odlučivanje u postupanju s potraživanjima.

- Obavještavanje građana

Grad Pleternica obavještava građane o svim značajnim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana. Informacije se objavljuju u tiskanim i elektroničkim medijima. Obavještavanje građana o važnosti javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života provodi se putem lokalnog lista koji se tiska tri puta godišnje i šalje građanima na kućnu adresu. Grad Pleternica informira građane o prihodima od komunalne naknade putem rada mjesnih odbora, te ih prilikom slanja uplatnica obavještava o trošenju prikupljenih sredstava.

Grad Požega

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Požega kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina grada Požege je 133,91 km², a obuhvaća 31 naselje. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 26 403 stanovnika, 9 322 kućanstva i 11 002 stambene jedinice.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga grada Požege ustrojeno je pet upravnih odjela u kojima je koncem 2011. zaposleno 40 zaposlenika, te šest zaposlenika na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa i dva zaposlenika u provođenju programa javnih radova. Grad Požega ima osam proračunskih korisnika u kojima je ukupno 319 zaposlenika, a sredstva za rashode za zaposlene (plaće i materijalna prava zaposlenika) se u cijelosti ili djelomično osiguravaju u proračunu grada Požege za 115 zaposlenih.

Koncem 2011. na području grada Požege je registrirano 508 trgovačkih društava, 480 obrta, te 953 obiteljska poljoprivredna gospodarstva.

a) Prihodi

Ukupni prihodi grada Požege, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 64.230.337,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.273.737,00 kn ili 1,9%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 28,3% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 26,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Požege ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 13.

Tablica broj 13

Vlastiti prihodi
grada Požege ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	1.091.057	1.084.128	99,4
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	354.021	355.352	100,4
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	733.773	714.524	97,4
1.3.	Porez na korištenje javnih površina	3.263	14.252	436,8
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	3.528.995	1.859.937	52,7
2.1.	Naknade za koncesiju	1.995.409	136.639	6,8
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	963.303	1.107.493	115,0
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	570.283	615.805	108,0
3.	Upravne i administrativne pristojbe	3.181.290	3.028.698	95,2
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	2.390.521	2.174.346	91,00
3.2.	Ostale upravne pristojbe i naknade	716.495	717.872	100,2
3.3.	Ostale pristojbe i naknade	74.274	136.480	183,8
4.	Komunalni doprinosi i naknade	9.599.467	9.470.467	98,7
4.1.	Komunalni doprinos	1.382.950	1.048.274	75,8
4.2.	Komunalna naknada	8.216.517	8.422.193	102,5
5.	Prihodi po posebnim propisima	785.372	797.034	101,5
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	122.615	140.356	114,5
5.2.	Doprinos za šume	43.802	18.424	42,1
5.3.	Mjesni samodoprinos	91.928	20.641	22,5
5.4.	Ostali prihodi po posebnim propisima	527.027	617.613	117,2
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	380.773	914.441	240,1
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	89.363	610.011	682,6
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	291.410	302.228	103,7
6.3.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	0	2.202	-
	Ukupno	18.566.954	17.154.705	92,4

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 17.154.705,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. manje za 1.412.250,00 kn ili 7,6%.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 8.422.193,00 kn koji čine 49,1% vlastitih prihoda, gradske pristojbe i naknade u iznosu 2.174.346,00 kn ili 12,7%, prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 1.107.493,00 kn ili 6,5%, gradski porezi u iznosu 1.084.128,00 kn ili 6,3%, prihodi od komunalnog doprinosa u iznosu 1.048.274,00 kn ili 6,1%, te prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 914.441,00 kn ili 5,3% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 2.403.830,00 kn i čine 14,0% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Požege koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 14.

Tablica broj 14

Potraživanja grada Požege koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	14.705.770	13.813.120	93,9
1.1.	Potraživanja za poreze	3.221.648	3.026.902	94,0
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	14.633.491	14.718.319	100,6
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	8.830.630	7.892.667	89,4
1.4.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	0	155.231	-
1.5.	Ispravak vrijednosti potraživanja	11.979.999	11.979.999	100,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	1.128.268	1.215.197	107,7
3.	Druga potraživanja	385.192	646.815	167,9
	Ukupno	16.219.230	15.675.132	96,6

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 16.219.230,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 15.675.132,00 kn, što je za 544.098,00 kn ili 3,4% manje u odnosu na konac 2010.

Ukupna potraživanja koncem 2011. iznose 27.655.131,00 kn, a umanjena su (ispravljena) za sumnjiva i sporna potraživanja (potraživanja čija je naplata neizvjesna) u iznosu 11.979.999,00 kn. Sumnjiva i sporna se odnose na potraživanja za zatezne kamate za prodani poslovni prostor (zgrada u kojoj je smještena Porezna uprava) prodan 2003. Ministarstvu financija Republike Hrvatske. Ugovor o kupoprodaji je zaključen u prosincu 2003. u iznosu 14.000.000,00 kn, a kupac se obvezao ugovorenu cijenu platiti u cijelosti do 31. prosinca 2003. S obzirom da kupac nije izvršio uplatu u ugovorenom roku, grad Požega je podnio tužbu Općinskom sudu u Zagrebu. Pravomoćna presuda je donesena u prosincu 2005., te je grad Požega obračunao zatezne kamatu u iznosu 11.979.999,00 kn i pokrenuo ovršni postupak. Do vremena obavljanja revizije (studeni 2012.) sudski postupak je završen.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja (bez ispravka vrijednosti) se odnose na potraživanja za prihode od imovine u iznosu 14.718.319,00 kn ili 53,2% ukupnih potraživanja, potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 7.892.667,00 kn ili 28,5%, te potraživanja za gradske poreze u iznosu 3.026.902,00 kn ili 11,0%. Sva druga potraživanja iznose 2.017.243,00 kn i čine 7,3% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke**- Učinkovitost naplate prihoda**

Grad Požega ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplata je obavljena na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Gradske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i neiskorištene poduzetničke nekretnine naplaćuje Porezna uprava na temelju obračuna poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku, a prirez porezu na dohodak kod isplate dohotka. Za dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za zbrinjavanje otpada), prihoda od komunalne naknade i doprinos (naknada za priključak na komunalnu infrastrukturu), prihoda po posebnim propisima (naknada za razvoj - iz cijene komunalne usluge) i prihoda od prodaje nefinancijske imovine (prodaja stanova na kojima postoji stanarsko pravo) obračun i naplatu obavlja trgovačko društvo u vlasništvu grada Požega. Dio prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume i prihod vodnog gospodarstva) se ostvaruje na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja). Grad Požega nema utjecaja na naplatu navedenih prihoda niti mogućnost provjere iskazanih podataka. Grad Požega za prihode od zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske nema ovlaštenja pokrenuti postupak radi naplate jer, prema odredbama članka 74. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 90/10, 124/10, 39/11 i 61/11), Republika Hrvatska je ovlaštena pokrenuti postupak radi naplate naknade od prodaje, zakupa i koncesija poljoprivrednog zemljišta.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti grada Požega se obavlja putem Upravnog odjela za komunalne djelatnosti i gospodarenje. Upravni odjel nadležan za razrez prihoda izdaje rješenja, provodi natječaje i zaključuje ugovore na temelju kojih se ostvaruju prihodi. Upravni odjel ne vodi brigu o naplati prihoda koji su preneseni u nadležnost Porezne uprave ili drugih subjekata. Porezna uprava, u skladu sa zaključenim ugovorom, dostavlja skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim gradskim porezima, a druge podatke (analitički podaci o obveznicima dužnicima, mjerama naplate i drugo) ne dostavlja. Prema odredbama članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno, kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga grad Požega nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu gradskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 3.026.902,00 kn, što je tri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene gradske poreze u 2011. koji su iznosili 1.084.128,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da grad Požega treba u ugovoru o razrezu i naplati poreznih prihoda zaključenim s Poreznom upravom, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje dostavlja izvješće o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtke i kuće za odmor, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate da bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima poreznih obveznika grad Požega ima saznanja, te da bi mogao sam obavljati razrez i naplatu poreza.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost zaključenja dodatka ugovoru s Poreznom upravom kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja. Također predlaže analizirati i preispitati način obračuna i naplate gradskih poreza (bez prireza) putem Porezne uprave, te razmotriti mogućnost samostalnog obavljanja obračuna i naplate navedenih prihoda na učinkovitiji način.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade su ostvareni u iznosu 9.470.467,00 kn. Najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 8.422.193,00 kn što čini 49,1% vlastitih prihoda odnosno 13,1% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 8.216.517,00 kn veći su za 205.676,00 kn ili 2,5%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 4.908.767,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za grad Požegu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području grada Požege.

Obračun komunalne naknade obavlja Upravni odjel za komunalne djelatnosti i gospodarenje grada Požege. Naknada se naplaćuje za poslovni, stambeni i garažni prostor (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Rješenja se, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11 i 144/12), izdaju na ime vlasnika, odnosno korisnika poslovnog, stambenog i garažnog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Usklađivanje baze podataka obveznika komunalne naknade provodi se kontinuirano na temelju prijave obveznika (korisnika ili vlasnika) i uvidom djelatnika Upravnog odjela za komunalne djelatnosti i gospodarenje na terenu. Također, revizijom su utvrđene poteškoće kod razreza komunalne naknade jer navedenim Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze (primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo). Grad Požega je u prethodnim godinama proveo postupak usklađivanja podataka o obveznicima komunalne naknade u analitičkoj evidenciji i na terenu (provedena je kontrola vlasništva i površine, te obilazak terena), a svakodnevno se evidentiraju promjene u bazi podataka i uvidom na terenu, radi evidentiranja novih građevina i drugih promjena. Baza obveznika komunalne naknade koju vodi Upravni odjel za komunalne djelatnosti i gospodarenje sadrži podatke o 11 396 obveznika, od čega je 10 035 aktivnih. Razlika se odnosi na neaktivne korisnike i korisnike za koje su obavljena oslobađanja od obveze plaćanja komunalne naknade.

Revizijom je ocijenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama u prometu nekretnina, osnivanju i prestanku rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada se radi o podacima koji su potrebni Poreznoj upravi.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 27.655.131,00 kn, a ispravak vrijednosti 11.979.999,00 kn i odnosi se na sumnjiva i sporna potraživanja za zatezne kamate za prodani poslovni prostor (zgrada u kojoj je smještena Porezna uprava). Do vremena obavljanja revizije (studeni 2012.) sudski postupak je završen.

Potraživanja za vlastite prihode (bez sumnjivih i spornih potraživanja) iznose 13.267.392,00 kn, od čega dospjela potraživanja iznose 11.617.024,00 kn. Dospjela potraživanja se najvećim dijelom odnose na komunalnu naknadu u iznosu 4.365.038,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 2.150.229,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 1.822.221,00 kn, prodaju stanova na kojima postoji stanarsko pravo u iznosu 543.484,00 kn. Navedena potraživanja (vrijednosno najznačajnija, bez poreza na tvrtku, poreza na potrošnju, poreza na korištenje javnih površina, poreza na reklame, poreza na nekorištenje poduzetničke nekretnine i drugih potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine) s rokom dospijeća do godinu dana iznose 927.800,00 kn, do tri godine iznose 637.352,00 kn, do pet godina iznose 706.101,00 kn, a preko pet godina iznose 3.916.006,00 kn.

Grad Požega vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige omogućava istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu osim za potraživanja od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, druga potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine, naknade za zbrinjavanje otpada, druge naknade, naknade za priključenje na komunalnu infrastrukturu, mjesni samodoprinos, druga potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, prodaju zemljišta u vlasništvu grada Požege, prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, prodaju stanova na kojima postoji stanarsko pravo, te potraživanja od prodaje druge nefinancijske imovine. Sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema rokovima dospijeća.

Tijekom 2011. su otpisana potraživanja za spomeničku rentu i komunalnu naknadu u ukupnom iznosu 222.362,00 kn. Grad Požega je donio akt o otpisu potraživanja za komunalnu naknadu kojim je ovlaštena osoba za otpis potraživanja i slučajevi u kojima je nadležna, dok akt o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa ostalih potraživanja nije donesen.

Za naplatu potraživanja za prihode su poduzimane razne mjere naplate. Dužnicima su upućivane opomene, pokretani sudski postupci, ovrhe na novčanim sredstvima i prijave u stečajnu masu. Tijekom 2011., za nepravovremene uplate prihoda od komunalnog doprinosa i spomeničke rente su obračunane zatezne kamate u ukupnom iznosu 89.896,00 kn.

U obavljanju revizije su izračunavani koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer su stavljani ostvareni prihodi u 2011., neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.). Grad Požega raspolaže cjelovitim podacima o rezultatima provedenih mjera. U listopadu 2011. su propisane procedure o utvrđivanju i naplati proračunskih prihoda.

- Obavještavanje građana

Grad Požega obavještava građane o svim značajnim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana, a informacije se objavljuju u tiskanim i elektroničkim medijima.

Općina Brestovac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Brestovac kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina općine Brestovac je 279,53 km², a obuhvaća 48 naselja. Općina Brestovac u cijelosti pripada drugoj skupini područja posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 3 752 stanovnika, 1 390 kućanstava i 1 962 stambene jedinice.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Brestovac je ustrojen jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Brestovac je imala sedam zaposlenika, od čega tri zaposlenika u vlastitom komunalnom pogonu, a četiri u jedinstvenom upravnom odjelu. Tijekom 2011. je zaposleno pet zaposlenika na određeno vrijeme (javni radovi). Općina Brestovac nema proračunskih korisnika.

Na području općine Brestovac su registrirana 32 poslovna subjekta (od čega 22 sa sjedištem na području općine Brestovac i deset izdvojenih pogona) i 40 obrta (od čega 38 sa sjedištem na području općine Brestovac i dva izdvojena pogona). Na području općine Brestovac nema registriranih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

a) **Prihodi**

Ukupni prihodi općine Brestovac, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 4.835.031,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 797.130,00 kn ili 14,2%. Najmanji prihodi u iznosu 4.835.031,00 kn su ostvareni 2011., a najveći u iznosu 6.995.060,00 kn su ostvareni 2008.

Vlastiti prihodi imaju udjel 15,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 20,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Brestovac ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 15.

Tablica broj 15

Vlastiti prihodi
općine Brestovac ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	64.876	64.465	99,4
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor)	11.895	16.891	142,0
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	11.740	11.532	98,2
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	41.241	36.042	87,4
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	91.484	105.943	115,8
2.1.	Naknade za koncesiju	44.585	51.297	115,1
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	28.105	36.573	130,1
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	18.794	18.073	96,2
3.	Upravne i administrativne pristojbe	6.440	920	14,3
4.	Komunalni doprinosi i naknade	220.015	237.214	107,8
4.1.	Komunalna naknada	202.515	199.714	98,6
4.2.	Naknade za priključak	17.500	37.500	214,3
5.	Prihodi po posebnim propisima	468.305	524.921	112,1
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	5.286	5.652	106,9
5.2.	Doprinos za šume	428.171	506.709	118,3
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	34.848	12.560	36,0
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	31.382	57.835	184,3
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	28.005	54.404	194,3
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	3.377	3.431	101,6
	Ukupno	882.502	991.298	112,3

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 991.298,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 108.796,00 kn ili 12,3%. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na prihode od doprinosa za šume.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od doprinosa za šume u iznosu 506.709,00 kn koji čine 51,1% vlastitih prihoda, prihodi od komunalne naknade u iznosu 199.714,00 kn ili 20,2%, općinski porezi u iznosu 64.465,00 kn ili 6,5%, prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 57.835,00 kn ili 5,8%, te prihodi od naknada za koncesije u iznosu 51.297,00 kn ili 5,2% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 111.278,00 kn i čine 11,2% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Brestovac koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 16.

Tablica broj 16

Potraživanja
općine Brestovac koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	640.019	716.650	112,0
1.1.	Potraživanja za poreze	196.529	177.132	90,1
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	16.477	29.606	179,7
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	427.013	509.912	119,4
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	437.799	414.395	94,7
3.	Druga potraživanja	4.202	0	-
Ukupno		1.082.020	1.131.045	104,5

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 1.082.020,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.131.045,00 kn, što je za 49.025,00 kn ili 4,5% više u odnosu na konac 2010.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 509.912,00 kn ili 45,1% ukupnih potraživanja, potraživanja za prihode od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 414.395,00 kn ili 36,6%, te potraživanja za poreze u iznosu 177.132,00 kn ili 15,7%. Sva druga potraživanja iznose 29.606,00 kn i čine 2,6% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Brestovac ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava na temelju obračuna poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Za dio prihoda od komunalne naknade i doprinosa (naknada za priključenje na komunalnu infrastrukturu), prihoda po posebnim propisima (naknada za razvoj), te prihoda od prodaje nefinancijske imovine (prodaja stanova na kojima postoji stanarsko pravo) obračun i naplatu obavlja trgovačko društvo u vlasništvu općine Brestovac. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za koncesije na vodama u javnom dobru, naknade za eksploataciju mineralnih sirovina), te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja). Općina Brestovac nema utjecaja na naplatu prihoda niti mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Općina Brestovac za prihode od zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske nema ovlaštenja pokrenuti postupak radi naplate jer je, prema odredbama članka 74. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 90/10, 124/10, 39/11 i 61/11), Republika Hrvatska ovlaštena pokrenuti postupak radi naplate naknade od prodaje, zakupa i koncesija poljoprivrednog zemljišta.

Obračun (razrez) i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Brestovac obavlja Odsjek za komunalno gospodarstvo. Odsjek izdaje rješenja, provodi natječaje i zaključuje ugovore na temelju kojih se ostvaruju prihodi. Odsjek ima tri zaposlenika. Općina Brestovac ne vodi brigu o naplati prihoda koji su preneseni u nadležnost Porezne uprave ili drugih subjekata. Porezna uprava, u skladu sa zaključenim ugovorom, dostavlja skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke (analitički podaci o obveznicima dužnicima, mjerama naplate i drugo) ne dostavlja. Prema odredbama članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno, kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Brestovac nema saznanja o dužnicima, te nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 177.132,00 kn, što je približno tri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 64.465,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Brestovac treba u ugovoru o razrezu i naplati poreznih prihoda zaključenim s Poreznom upravom, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje dostavlja izvješće o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtku i kuće za odmor, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate da bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima poreznih obveznika općina Brestovac ima saznanja, te da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu poreza.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost zaključivanja dodatka ugovoru s Poreznom upravom kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade koji se odnose na komunalnu naknadu i naknadu za priključak ostvareni su u iznosu 237.214,00 kn. Najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu ostvarenu u iznosu 199.714,00 kn, što čini 20,1% vlastitih prihoda, odnosno 4,1% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 202.515,00 kn manji su za 2.801,00 kn ili 1,4%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 388.090,00 kn, što je dva puta više u odnosu na ostvarene prihode u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, važne nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade.

Obračun komunalne naknade obavlja Upravni odjel za komunalno gospodarstvo. Naplaćuje se za poslovni i stambeni prostor (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Rješenja se, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11 i 144/12), izdaju na ime vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Revizijom je utvrđeno da u više slučajeva vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu, jer prema navedenim odredbama postoji mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. Baza obveznika komunalne naknade koju vodi komunalni odjel sadrži podatke o 1 176 obveznika, a ažurira se na temelju prijave obveznika ili vlasnika i komunalnog redara.

Revizijom je ocijenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija ako bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama u prometu nekretnina, osnivanju i prestanku rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada se radi o podacima koji su potrebni Poreznoj upravi.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Brestovac nije ostvarila prihode od komunalnog doprinosa i grobne naknade. Komunalni doprinos je prihod lokalne jedinice koji se može uvesti prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Općinskom odlukom je utvrđeno da se komunalni doprinos neće naplaćivati iz razloga da se potakne razvoj gospodarskih djelatnosti, kao i poticanje naseljavanja. Grobna naknada je prihod lokalne jedinice, koji se uvodi prema odredbama Zakona o grobljima (Narodne novine 19/98 i 50/12). Općina Brestovac nije donijela odluku jer prethodno nije formirala katastar groblja i ostale evidencije u skladu s odredbama Zakona o grobljima.

Državni ured za reviziju predlaže razmotriti mogućnost uvođenja prihoda od komunalnog doprinosa i grobne naknade.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 1.131.045,00 kn i u cijelosti se odnose na potraživanja za vlastite prihode. Od ukupno iskazanih potraživanja dospjela potraživanja iznose 638.798,00 kn. Dospjela potraživanja se najvećim dijelom odnose na komunalnu naknadu u iznosu 388.090,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 127.378,00 kn, prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u iznosu 45.521,00 kn i porez na kuće za odmor u iznosu 38.175,00 kn.

Navedena potraživanja (vrijednosno najznačajnija, bez poreza na tvrtku i poreza na kuće za odmor) s rokom dospijeca do godinu dana iznose 82.233,00 kn, do tri godine iznose 132.819,00 kn, do pet godina iznose 92.702,00 kn, a s rokom dospijeca iznad pet godina iznose 125.866,00 kn.

Općina Brestovac vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) u kojima su osigurani podaci pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige ne omogućava istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Osim toga, sustav vođenja evidencija potraživanja ne omogućava ispis potraživanja prema rokovima dospelosti naplate prihoda.

Akt o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa potraživanja nije donesen, niti su tijekom 2011. otpisivana potraživanja.

Za naplatu potraživanja za prihode su upućivane samo opomene, a druge mjere naplate nisu poduzimane. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne samouprave odgovorna su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, te za njihovu uplatu u proračun. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

U obavljanju revizije su izračunavani koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer su stavljeni ostvareni prihodi u 2011., neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.). Procedure za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda) nisu propisane.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da, s obzirom na iznos dospjelih potraživanja, poduzete mjere naplate nisu efikasne odnosno da se nije postigao očekivani rezultat.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu. Također predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera. Nadalje predlaže usavršavati sustav vođenja poslovnih knjiga u skladu s proračunskim mogućnostima, te unaprijediti sustav vođenja potraživanja, kako bi se osigurao pregled potraživanja prema rokovima dospijeca, radi izbjegavanja zastare.

Općina Čaglin

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Čaglin kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina općine Čaglin je 179 km², a obuhvaća 31 naselje. Općina Čaglin u cijelosti pripada trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 2 691 stanovnika, 873 kućanstva i 1 490 stambenih jedinica.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine Čaglin ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Čaglin je imala pet zaposlenika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Čaglin, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 4.477.789,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 56.248,00 kn ili 1,3%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 29,3% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 16,9% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Čaglin ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 17.

Tablica broj 17

Vlastiti prihodi općine Čaglin ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	30.211	27.030	89,5
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor)	1.010	400	39,6
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	12.488	11.872	95,1
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	16.713	14.758	88,3
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	456.021	159.419	35,0
2.1.	Naknade za koncesiju	4.718	7.060	149,6
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	357.754	152.329	42,6
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	14	30	214,3
2.4.	Naknade za ceste	93.535	0	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe	392	750	191,3
4.	Komunalni doprinosi i naknade	90.097	111.512	123,8
5.	Prihodi po posebnim propisima	544.259	436.483	80,2
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	3.786	-
5.2.	Doprinos za šume	309.584	201.400	65,1
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	234.675	231.297	98,6
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	174.870	20.454	11,7
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	59.207	985	1,7
6.3.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	115.663	19.469	16,8
	Ukupno	1.295.850	755.648	58,3

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 755.648,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. manje za 540.202,00 kn ili 41,7%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na prihode od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, jer se tijekom 2010. Republika Hrvatska odrekla pripadajućeg dijela zemljišta u korist općine Čaglin i Požeško-slavonske županije, te su naplaćena i potraživanja iz 2009.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su ostali prihodi po posebnim propisima u iznosu 231.297,00 kn koji čine 30,6% vlastitih prihoda, prihodi od doprinosa za šume u iznosu 201.400,00 kn ili 26,6%, prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 152.329,00 kn ili 20,2%, te komunalne naknade u iznosu 111.512,00 kn ili 14,8% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 59.110,00 kn i čine 7,8% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Čaglin koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 18.

Tablica broj 18

Potraživanja općine Čaglin koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	303.530	390.286	128,6
1.1.	Potraživanja za poreze	122.177	96.604	79,1
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	36.900	88.513	239,9
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	144.453	205.169	142,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	82.842	81.332	98,2
3.	Druga potraživanja	0	106.246	-
	Ukupno	386.372	577.864	149,6

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 386.372,00 kn, a koncem 2011. u iznosu 577.864,00 kn, što je za 191.492,00 kn ili 49,6% više u odnosu na konac 2010.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 205.169,00 kn ili 35,5% ukupnih potraživanja, potraživanja za poreze u iznosu 96.604,00 kn ili 16,7%, potraživanja za prihode od imovine u iznosu 88.513,00 kn ili 15,3%, te potraživanja za prihode od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 81.332,00 kn ili 14,1%. Sva druga potraživanja iznose 106.246,00 kn i čine 18,4% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Čaglin ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalnu naknadu, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije.

Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava na temelju obračuna poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Za dio prihoda od prodaje nefinancijske imovine (prodaja stanova na kojima postoji stanarsko pravo) obračun i naplatu obavlja trgovačko društvo u vlasništvu općine Čaglin. Dio prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja) i na naplatu navedenih prihoda nema utjecaja niti mogućnosti provjere iskazanih podataka. Općina Čaglin za prihode od zakupa i naknade za koncesije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske nema ovlaštenja pokrenuti postupak radi naplate jer, prema odredbama članka 74. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 90/10, 124/10, 39/11 i 61/11), Republika Hrvatska je ovlaštena pokrenuti postupak radi naplate naknade od prodaje, zakupa i koncesija poljoprivrednog zemljišta.

Obračun (razrez) i naplatu prihoda iz nadležnosti općine Čaglin obavlja se putem jedinstvenog upravnog odjela. Upravni odjel izdaje rješenja, provodi natječaje i zaključuje ugovore na temelju kojih se ostvaruju prihodi. Odjel, osim poslova naplate, obavlja administrativne poslove, obračun plaća i komunalne naknade, te računovodstvene i blagajničke poslove. Odjel ima dva zaposlenika. Općina Čaglin nema zaposlenog pravника zbog čega dio poslova obavlja odvjetnik. Općina Čaglin ne vodi brigu o naplati prihoda koji su preneseni u nadležnost Porezne uprave ili drugih subjekata. Porezna uprava, u skladu sa zaključenim ugovorom, dostavlja skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke (analitički podaci o obveznicima dužnicima, mjerama naplate i drugo) ne dostavlja. Prema odredbama članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno, kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 96.603,00 kn, što je približno četiri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 27.030,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Čaglin treba u ugovoru o razrezu i naplati poreznih prihoda zaključenim s Poreznom upravom, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje dostavlja izvješće o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtku i kuće za odmor, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate da bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima poreznih obveznika općina Čaglin ima saznanja, te da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu poreza.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost zaključivanja dodatka ugovoru s Poreznom upravom kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade koji se odnose na komunalnu naknadu i naknadu za priključak su ostvareni u iznosu 111.512,00 kn i u cijelosti se odnose na komunalnu naknadu, što čini 14,8% vlastitih prihoda, odnosno 2,5% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 90.097,00 kn veći su za 21.415,00 kn ili 23,8%.

Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 64.352,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, važne nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za naselja koja se nalaze na državnoj cesti (devet naselja), dok za ostala naselja koja nemaju svu potrebnu komunalnu infrastrukturu (22 naselja nemaju javnu rasvjetu i u njima je pretežito socijalno ugroženo starije stanovništvo) nije uvedena komunalna naknada.

Obračun komunalne naknade obavlja Upravni odjel za komunalno gospodarstvo. Naplaćuje se za poslovni i stambeni prostor (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Rješenja se, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11 i 144/12), izdaju na ime vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Revizijom je utvrđeno da u više slučajeva vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu, jer je prema navedenim odredbama propisana mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. Općina Čaglin (komunalni redar) provodi stalnu kontrolu na terenu o čemu su sastavljani zapisnici. Također, revizijom su utvrđene poteškoće kod obračuna komunalne naknade jer navedenim Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze (primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo). Baza obveznika komunalne naknade sadrži podatke za 824 obveznika, od čega je 697 aktivnih. Razlika se odnosi na neaktivne korisnike i korisnike za koje su obavljena oslobađanja od plaćanja komunalne naknade.

Revizijom je ocijenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama u prometu nekretnina, osnivanju i prestanku rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada se radi o podacima koji su potrebni Poreznoj upravi.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Čaglin nije ostvarila prihode od komunalnog doprinosa i grobne naknade. Komunalna naknada je prihod općine, koji jedinica uvodi prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Odlukom je utvrđeno da se komunalni doprinos neće naplaćivati za vrijeme dok općina Čaglin pripada području od posebne državne skrbi.

Državni ured za reviziju predlaže razmotriti mogućnost uvođenja prihoda od komunalnog doprinosa i grobne naknade.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 577.864,00 kn.

Potraživanja za vlastite prihode iznose 471.616,00 kn, od čega se na dospjela potraživanja odnosi 389.592,00 kn. Dospjela potraživanja se najvećim dijelom odnose na porez na tvrtku u iznosu 90.770,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u iznosu 72.478,00 kn, prodaju stanova na kojima postoji stanarsko pravo u iznosu 70.887,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 64.352,00 kn i naknadu za razvoj (iz cijene komunalne usluge) u iznosu 53.509,00 kn. Navedena potraživanja (vrijednosno najznačajnija, bez poreza na tvrtku, prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo i komunalne naknade) s rokom dospijeća do godinu dana iznose 90.970,00 kn, do tri godine 25.543,00 kn, a do pet godina 1.474,00 kn.

Općina Čaglin vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) u kojima su osigurani podaci pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućava istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Sustav vođenja evidencija potraživanja za komunalnu naknadu omogućava ispis potraživanja prema rokovima dospijeća, a za ostala potraživanja (naknade za koncesiju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, najam stanova u vlasništvu općine Čaglin, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, naknade za korištenje javnih površina, naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu, druga potraživanja od nefinancijske imovine, prodaju zemljišta u vlasništvu općine Čaglin) sustav to ne omogućava.

Akt o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa potraživanja nije donesen. Tijekom 2011. su otpisana potraživanja u ukupnom iznosu 7.986,00 kn (potraživanja za naknadu za korištenje javnih površina i komunalnu naknadu).

Za naplatu potraživanja za prihode upućivane su opomene i pokretani sudski postupci, a za nepravovremene uplate prihoda nisu obračunane niti naplaćene zatezne kamate.

U obavljanju revizije su izračunavani koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer su stavljeni ostvareni prihodi u 2011., neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.). Procedure za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda) nisu propisane.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se jasno odrediti rok za poduzimanje mjera naplate, te uvjeti pod kojima se trebaju ugovoriti instrumenti osiguranja plaćanja. Također predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera.

- Obavještanje građana

Općina Čaglin obavještava stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva usmeno putem mjesnih odbora. Informiranje stanovništva o važnosti javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života stanovništva se ne provodi.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) do konca 2011. nisu provođene mjere obavještanja. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu je propisano da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže obavještavati građane o važnosti obveze prijave promjene podataka, te o važnosti javnih prihoda i njihovu utjecaju na uvjete života.

Općina Jakšić

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Jakšić kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina općine Jakšić je 43,7 km², a obuhvaća deset naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 4 020 stanovnika, 1 245 kućanstava i 1 422 stambene jedinice.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Jakšić ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Jakšić je imala šest zaposlenika, te pet zaposlenika u provođenju programa javnih radova. Općina Jakšić nema proračunskih korisnika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Jakšić, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 3.684.786,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 88.210,00 kn ili 2,3%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 31,0% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 34,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Jakšić ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 19.

Tablica broj 19

Vlastiti prihodi općine Jakšić ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	67.664	68.895	101,8
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	0	120	-
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	6.790	10.177	149,9
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	60.874	58.598	96,3
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	180.875	228.814	126,5
2.1.	Naknade za koncesiju	42.859	7.815	18,2
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	123.536	204.969	165,9
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	14.480	16.030	110,7
3.	Upravne i administrativne pristojbe	0	4.483	-
4.	Komunalni doprinosi i naknade	380.070	460.348	121,1
4.1.	Komunalni doprinos	36.756	33.786	91,9
4.2.	Komunalna naknada	343.314	426.562	124,2
5.	Prihodi po posebnim propisima	401.735	151.173	37,6
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	4.782	-
5.2.	Doprinos za šume	1.666	17.045	-
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	400.069	129.346	32,3
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	139.321	346.477	248,7
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	136.225	345.393	253,5
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	3.096	1.084	35,0
	Ukupno	1.169.665	1.260.190	107,7

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 1.260.190,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. više za 90.525,00 kn ili 7,7%.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 426.562,00 kn koji čine 33,8% vlastitih prihoda, prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 346.477,00 kn ili 27,5%, prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 204.969,00 kn ili 16,3%, te ostali prihodi po posebnim propisima u iznosu 129.346,00 kn ili 10,3% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 152.836,00 kn i čine 12,1% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Jakšić koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 20.

Tablica broj 20

Potraživanja općine Jakšić koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.232.773	1.134.918	92,1
1.1.	Potraživanja za poreze	199.775	177.434	88,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	103.076	99.229	96,3
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	926.422	858.255	92,6
1.4.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	3.500	0	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	1.036.122	2.370.724	228,8
3.	Druga potraživanja	0	1.045	-
	Ukupno	2.268.895	3.506.687	154,5

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 2.268.895,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 3.506.687,00 kn, što je za 1.237.792,00 kn ili 54,6% više u odnosu na konac 2010. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na evidentiranje nedospjelih potraživanja od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 2.370.724,00 kn ili 67,6% ukupnih potraživanja, te potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 858.255,00 kn ili 24,5%. Sva druga potraživanja iznose 277.708,00 kn i čine 7,9% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke**- Učinkovitost naplate prihoda**

Općina Jakšić ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Jakšić na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku, porez na korištenje javnih površina i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava na temelju obračuna poreza na potrošnju, rješenja o porezu na korištenje javnih površina, tvrtku i kuće za odmor, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Za dio prihoda po posebnim propisima (naknada za razvoj) i prihoda od prodaje nefinancijske imovine (prihodi od prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo) obračun i naplatu obavlja trgovačko društvo u vlasništvu općine Jakšić. Dio prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja), a na naplatu ovih prihoda općina Jakšić nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Općina Jakšić za prihode od zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske nema ovlaštenja pokrenuti postupak radi naplate jer, prema odredbama članka 74. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 90/10, 124/10, 39/11 i 61/11), Republika Hrvatska je ovlaštena pokrenuti postupak radi naplate naknade od prodaje, zakupa i koncesija poljoprivrednog zemljišta.

Obračun (razrez) i naplata prihoda iz nadležnosti općine Jakšić se obavlja putem jedinstvenog upravnog odjela. Upravni odjel izdaje rješenja, provodi natječaje i zaključuje ugovore na temelju kojih se ostvaruju prihodi. Odjel ima četiri zaposlenika. S obzirom na vrstu i opseg poslova, ocjenjuje se da odjel nema dovoljan broj niti odgovarajuću strukturu zaposlenih prema stručnoj spremi. Odjel nema pravnika zbog čega dio poslova obavljaju odvjetnici čime se otežava praćenje i koordinacija naplate prihoda. Odjel ne vodi brigu o naplati prihoda koji su preneseni u nadležnost Porezne uprave ili drugih subjekata. Porezna uprava, u skladu sa zaključenim ugovorom, dostavlja skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke (analitički podaci o obveznicima dužnicima, mjerama naplate i drugo) ne dostavlja. Prema odredbama članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno, kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Jakšić nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 177.435,00 kn, što je približno tri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 68.895,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Jakšić treba u ugovoru o razrezu i naplati poreznih prihoda zaključenim s Poreznom upravom, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje dostavlja izvješće o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtku i kuće za odmor, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate da bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima poreznih obveznika općina Jakšić ima saznanja, te da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu poreza.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost zaključivanja dodatka ugovoru s Poreznom upravom kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade su ostvareni u iznosu 460.348,00 kn. Najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu ostvarenu u iznosu 426.562,00 kn, što čini 33,8% vlastitih prihoda, odnosno 11,6% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 343.314,00 kn veći su za 83.248,00 kn ili 24,2%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 670.159,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Jakšić koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade.

Obračun komunalne naknade obavlja jedinstveni upravni odjel. Komunalna naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Rješenja se, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11 i 144/12), izdaju na ime vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Revizijom je utvrđeno da u više slučajeva vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu, jer je prema navedenim odredbama propisana mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Jakšić nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, a naplata je otežana. Također, revizijom je utvrđeno da općina Jakšić ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer navedenim Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze (primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo). Osim toga, utvrđeno je da se baza podataka obveznika komunalne naknade ažurira na temelju prijave obveznika odnosno korisnika ili vlasnika, te uvidom komunalnog redara na terenu. Baza obveznika komunalne naknade koju vodi komunalni odjel sadrži podatke za 1 382 obveznika, od čega je 1 365 aktivnih. Razlika se odnosi na neaktivne korisnike i korisnike za koje su obavljena oslobađanja od plaćanja komunalne naknade.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama u prometu nekretnina, osnivanju i prestanku rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada se radi o podacima koji su potrebni Poreznoj upravi.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 3.506.687,00 kn.

Potraživanja za vlastite prihode iznose 3.505.643,00 kn, od čega dospjela potraživanja iznose 1.021.706,00 kn. Dospjela potraživanja najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 670.159,00 kn i druga potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima (sufinanciranje izgradnje odvodnje) u iznosu 199.131,00 kn. Navedena potraživanja (vrijednosno najznačajnija) s rokom dospijeća do godinu dana iznose 264.143,00 kn, do tri godine iznose 190.239,00 kn, do pet godina iznose 315.603,00 kn, a preko pet godina iznose 95.305,00 kn.

Općina Jakšić vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) u kojima su osigurani podaci pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige ne omogućava istodobno evidentiranje potraživanja u analitičke evidencije i glavnu knjigu. Sustav vođenja evidencija potraživanja za korištenje javnih površina, druge naknade, komunalnu naknadu, komunalni doprinos i druga potraživanja omogućava ispis prema rokovima dospijeća naplate prihoda, a za ostala potraživanja (zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske) to ne omogućava.

Tijekom 2011. nije provedeno otpisivanje potraživanja, niti su internim aktima propisane procedure i kriteriji za otpis potraživanja.

Za naplatu potraživanja za prihoda su poduzimane razne mjere naplate. Upućivane su opomene i pokretani sudski postupci. Tijekom 2011. za nepravovremene uplate prihoda od komunalne naknade obračunane su zatezne kamate u iznosu 29.021,00 kn, dok za naplatu drugih prihoda nisu obračunane zatezne kamate.

U obavljanju revizije su izračunavani koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer su stavljene ostvareni prihodi u 2011., neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.), te da su pojedina potraživanja veća ili približno jednaka godišnjem zaduženju. Procedure za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda) nisu propisane.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda, odnosno odrediti osobe zadužene za naplatu i kontrolu naplate, rokovi, iznosi i način poduzimanja mjera (procedure), instrumenti osiguranja plaćanja i drugo. Također, predlaže usavršavati sustava vođenja poslovnih knjiga u skladu s proračunskim mogućnostima.

- Obavješćavanje građana

Općina Jakšić obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana. Informacije se objavljuju u tiskanim i elektroničkim medijima. Također provodi obavješćavanje građana o važnosti javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana.

Općina Kaptol

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Kaptol kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina općine Kaptol je 90 km², a obuhvaća deset naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 3 449 stanovnika, 1 019 kućanstava i 1 210 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Kaptol ustrojen je jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Kaptol je imala sedam zaposlenika, te dva zaposlenika u vlastitom komunalnom pogonu. Općina Kaptol nema proračunskih korisnika.

Na području općine Kaptol koncem 2011. je registrirano 25 trgovačkih društava, a koncem travnja 2012. je upisano 39 obrta.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Kaptol, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 3.732.505,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 279.912,00 kn ili 7,0%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 23,9% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 20,0% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Kaptol ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 21.

Tablica broj 21

Vlastiti prihodi
općine Kaptol ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	68.742	58.299	84,8
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor)	3.566	1.571	44,1
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	23.902	24.311	101,7
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	41.274	32.417	78,5
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	103.313	74.766	72,4
2.1.	Naknade za koncesiju	10.354	0	-
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	89.312	67.894	76,0
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	3.647	6.872	188,4
3.	Upravne i administrativne pristojbe	3.150	3.444	109,3
4.	Komunalni doprinosi i naknade	636.795	388.572	61,0
4.1.	Komunalni doprinos	14.697	15.809	107,6
4.2.	Komunalna naknada	171.032	325.186	190,1
4.3.	Naknade za priključak	451.066	47.577	10,5
5.	Prihodi po posebnim propisima	57.956	92.112	158,9
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	4.157	11.142	268,0
5.2.	Doprinos za šume	53.799	15.253	28,4
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	0	65.717	-
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	87.556	129.122	147,5
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	85.298	126.962	148,8
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	2.258	2.160	95,7
Ukupno		957.512	746.315	77,9

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 746.315,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. manje za 211.197,00 kn ili 22,1%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na prihode od naknade za priključak.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su prihodi od komunalne naknade u iznosu 325.186,00 kn koji čine 43,6% vlastitih prihoda, prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 129.122,00 kn ili 17,3%, prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 67.894,00 kn ili 9,1%, ostali prihodi po posebnim propisima u iznosu 65.717,00 kn ili 8,8%, te općinski porezi u iznosu 58.299,00 kn ili 7,8% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 100.097,00 kn ili 13,4% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Kaptol koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 22.

Tablica broj 22

Potraživanja
općine Kaptol koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	648.955	614.351	94,7
1.1.	Potraživanja za poreze	141.893	139.211	98,1
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	46.591	32.207	69,1
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	460.471	442.933	96,2
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	1.203.471	1.171.360	97,3
	Ukupno	1.852.426	1.785.711	96,4

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 1.852.426,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.785.711,00 kn, što je za 66.715,00 kn ili 3,6% manje u odnosu na konac 2010.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za prihode od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 1.171.360,00 kn ili 65,6% ukupnih potraživanja, te potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 442.933,00 kn ili 24,8%. Sva druga potraživanja iznose 171.418,00 kn i čine 9,6% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Kaptol ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, te dio prihoda od nefinancijske imovine, naplatu obavlja općina Kaptol na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava na temelju obračuna poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Za dio prihoda od prodaje nefinancijske imovine (prodaja stanova na kojima postoji stanarsko pravo) obračun i naplatu obavlja trgovačko društvo u vlasništvu općine Kaptol. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina), dio prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume), te dio prihoda od nefinancijske imovine ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja), a na naplatu ovih prihoda općina Kaptol nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Općina Kaptol za prihode od zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske nema ovlaštenja pokrenuti postupak radi naplate jer, prema odredbama članka 74. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 90/10, 124/10, 39/11 i 61/11), Republika Hrvatska je ovlaštena pokrenuti postupak radi naplate naknade od prodaje, zakupa i koncesija poljoprivrednog zemljišta.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine Kaptol se obavlja putem jedinstvenog upravnog odjela. Upravni odjel izdaje rješenja, provodi natječaje i zaključuje ugovore na temelju kojih se ostvaruju prihodi. Upravni odjel ima tri zaposlenika. Upravni odjel ne brine o naplati prihoda koji su preneseni u nadležnost Porezne uprave ili drugih subjekata. Porezna uprava, u skladu sa zaključenim ugovorom, dostavlja skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke (analitički podaci o obveznicima dužnicima, mjerama naplate i drugo) ne dostavlja. Prema odredbama članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno, kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Kaptol nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 139.211,00 kn, što je dva puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 58.298,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Kaptol treba u ugovoru o razrezu i naplati poreznih prihoda zaključenim s Poreznom upravom, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje dostavlja izvješće o izdanim rješenjima za naplatu poreza na tvrtku i kuće za odmor, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate da bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima poreznih obveznika općina Kaptol ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu poreza.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost zaključivanja dodatka ugovora s Poreznom upravom, kojim bi se uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade koji se odnose na komunalnu naknadu, doprinos i naknadu za priključak su ostvareni u iznosu 388.572,00 kn. Najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 325.186,00 kn, što čini 43,6% vlastitih prihoda, odnosno 8,7% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 171.032,00 kn veći su za 154.154,00 kn ili 90,1%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 369.520,00 kn, što je približno jednako ostvarenom prihodu u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Kaptol koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade.

Odlukom je utvrđeno da se komunalna naknada obračunava i naplaćuje za poslovni i stambeni prostor (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11 i 144/12), izdaju na ime vlasnika, odnosno korisnika poslovnog, stambenog i garažnog prostora, te građevinskog zemljišta. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Revizijom je utvrđeno da u više slučajeva vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu, jer je prema navedenim odredbama propisana mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. Također je utvrđeno da općina Kaptol ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer navedenim Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze (primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo). Baza podataka obveznika komunalne naknade koju vodi komunalni odjel sadrži podatke o 1 219 obveznika (stanje koncem listopada 2012.), od čega su 1 084 aktivna. Revizijom je utvrđeno da vlasnici ili korisnici ne prijavljuju promjene u vlasništvu na nekretninama koje podliježu obračunu i plaćanju komunalne naknade, te općina Kaptol provodi kontrolu uvidom na terenu.

Revizijom je ocijenjeno da općina Kaptol treba usklađivati podatke unesene u bazu podataka sa stvarnim stanjem. Također je ocijenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama u prometu nekretnina, osnivanju i prestanku rada trgovačkih društva ili obrta.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke u bazi obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem, što bi pridonijelo učinkovitijoj naplati komunalne naknade.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 1.785.711,00 kn. Cjelokupni iznos se odnosi na potraživanja za vlastite prihode, od čega dospjela potraživanja iznose 544.353,00 kn. Dospjela potraživanja se najvećim dijelom odnose na potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 332.636,00 kn i prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u iznosu 145.968,00 kn.

Općina Kaptol vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) u kojima su osigurani podaci pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige omogućava istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Sustav vođenja evidencija potraživanja od komunalnog doprinosa i naknade za priključenje na komunalnu infrastrukturu omogućava ispis potraživanja prema rokovima dospijeća, dok za druga potraživanja ne omogućava.

Akt o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa potraživanja za komunalnu naknadu je donesen, dok za druga potraživanja nije. Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 7.408,00 kn, a Porezna uprava je otpisala potraživanja za općinske poreze u iznosu 26.036,00 kn (o provedenom otpisu općina Kaptol je obaviještena putem mjesečnih i godišnjeg pregleda zaduženja i naplate pojedinog poreza). Tijekom 2011. za nepravovremene uplate prihoda nisu obračunavane zatezne kamate.

Za naplatu potraživanja za prihode su upućivane samo opomene, dok druge mjere naplate nisu pokretane. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne samouprave odgovorna su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, te za njihovu uplatu u proračun. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

U obavljanju revizije su izračunavani koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer su stavljene ostvareni prihodi u 2011., neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.). Procedure za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda) nisu propisane.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda, odnosno odrediti osobe zadužene za naplatu i kontrolu naplate, rokovi, iznosi i način poduzimanja mjera (procedure), instrumenti osiguranja plaćanja i drugo. Također, predlaže usavršavati sustava vođenja poslovnih knjiga u skladu s proračunskim mogućnostima.

- Obavještavanje građana

Općina Kaptol obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana. Informacije se objavljuju na oglasnim pločama i elektroničkim medijima. Također provodi obavještavanje građana o važnosti javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana.

Općina Velika

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Velika kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško-slavonske županije. Površina općine Velika je 154 km², a obuhvaća 24 naselja. Općina Velika u cijelosti pripada drugoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 5 605 stanovnika, 1 697 kućanstava, te 2 147 stambenih jedinica.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine Velika ustrojen je upravni odjel u okviru kojega su tri odsjeka: odsjek za gospodarenje prostorom i komunalno gospodarstvo, financije, te odsjek za opće poslove. Koncem 2011. općina Velika je imala sedam zaposlenika. Tijekom 2011. općina Velika je na stručnom osposobljavanju imala dva zaposlenika, te je provela program dnevni boravak i pomoć u kući u kojem je imala 14 zaposlenika. Općina Velika ima jednog proračunskog korisnika s tri zaposlenika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Velika, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 10.101.592,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 2.160.261,00 kn ili 17,6%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 27,0% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 28,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Velika ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 23.

Tablica broj 23

Vlastiti prihodi
općine Velika ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihodi	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	103.048	163.795	158,9
1.1.	Stalni porez na nepokretnu imovinu (kuće za odmor)	20.425	22.340	109,4
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	20.140	39.586	196,6
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	62.483	101.869	163,0
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	548.866	575.891	104,9
2.1.	Naknade za koncesiju	352.313	329.538	93,5
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	156.578	242.788	155,1
2.3.	Naknade za korištenje nefinancijske imovine	39.975	3.565	8,9
3.	Komunalni doprinosi i naknade	685.611	670.700	97,8
3.1.	Komunalni doprinos	67.010	88.593	132,2
3.2.	Komunalna naknada	448.950	569.265	126,8
3.3.	Naknade za priključak	169.651	12.842	7,6
4.	Prihodi po posebnim propisima	1.908.452	1.302.583	68,3
4.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	9.340	-
4.2.	Doprinos za šume	77.281	105.825	136,9
4.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	1.831.171	1.187.418	64,8
5.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	61.351	164.765	268,6
5.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	50.502	150.294	297,6
5.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	10.849	14.471	133,4
Ukupno		3.307.328	2.877.734	87,0

Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 2.877.734,00 kn, što je u odnosu na prihode ostvarene u 2010. manje za 429.594,00 kn ili 13,0%. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na ostale prihode po posebnim propisima.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihodi u 2011. su ostali prihodi po posebnim propisima u iznosu 1.187.418,00 kn koji čine 41,3% vlastitih prihoda. Slijede prihodi od komunalne naknade u iznosu 569.265,00 kn ili 19,8%, naknade za koncesiju u iznosu 329.538,00 kn ili 11,4%, prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine u iznosu 242.788,00 kn ili 8,4%, prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 164.765,00 kn ili 5,7%, te općinski porezi u iznosu 163.795,00 kn ili 5,7% vlastitih prihoda. Svi ostali prihodi iznose 220.165,00 kn i čine 7,7% vlastitih prihoda.

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Velika koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 24.

Tablica broj 24

Potraživanja
općine Velika koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	36.082.616	36.002.712	99,8
1.1.	Potraživanja za poreze	541.991	426.892	78,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	34.512.087	34.494.003	99,9
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.028.538	1.081.817	105,2
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	685.914	674.830	98,4
Ukupno		36.768.530	36.677.542	99,8

Potraživanja su koncem 2010. iskazana u iznosu 36.768.530,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 36.677.542,00 kn, što je za 90.988,00 kn ili 0,2% manje u odnosu na konac 2010.

Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja za prihode od imovine u iznosu 34.494.003,00 kn ili 94,0% ukupnih potraživanja. Sva druga potraživanja iznose 2.183.539,00 kn i čine 6,0% ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Velika ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, dio prihoda od prodaje nefinancijske imovine (prodaja zemljišta u vlasništvu općine Velika), te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, naplatu obavlja općina Velika na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava na temelju obračuna poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor. Za dio prihoda od prodaje nefinancijske imovine (prodaja stanova na kojima postoji stanarsko pravo) i prihoda od naknade za priključenje na komunalnu infrastrukturu obračun i naplatu obavlja trgovačko društvo u vlasništvu općine Velika. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za koncesije na vodama u javnom dobru), prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna obveznika (evidentiraju se prihodi i potraživanja), a na naplatu ovih prihoda općina Velika nema utjecaja niti mogućnosti provjere iskazanih podataka. Općina Velika za prihode od zakupa i prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske nema ovlaštenja pokrenuti postupak radi naplate jer je, prema odredbama članka 74. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 90/10, 124/10, 39/11 i 61/11), Republika Hrvatska ovlaštena pokrenuti postupak radi naplate naknade od prodaje, zakupa i koncesija poljoprivrednog zemljišta.

Obračun (razrez) prihoda iz nadležnosti općine Velika obavlja Odsjek za gospodarenje prostorom i komunalno gospodarstvo, a praćenje stanja potraživanja i poduzimanje mjera naplate, obavlja se u Odsjeku za financije. Odsjek za financije nema pravnika zbog čega dio poslova obavljaju odvjetnici i javni bilježnici. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Odsjek za financije ne brine o naplati prihoda koji su preneseni u nadležnost Porezne uprave ili drugih subjekata.

Porezna uprava, u skladu sa zaključenim ugovorom, dostavlja skupna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke (analitički podaci o obveznicima dužnicima, mjerama naplate i drugo) ne dostavlja. Prema odredbama članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno, kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Velika nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 426.892,00 kn, što je tri puta više u odnosu na ostvarene prihode za navedene općinske poreze u 2011. koji su iznosili 163.795,00 kn.

Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Velika treba u ugovoru o razrezu i naplati poreznih prihoda zaključenim s Poreznom upravom, ugovoriti obvezu Porezne uprave da najmanje jednom godišnje dostavlja izvješće o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate da bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Također je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom s obzirom da o okvirnim podacima poreznih obveznika općina Velika ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu poreza.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost zaključivanja dodatka ugovoru s Poreznom upravom kojim bi se detaljnije uredili međusobni odnosi i načini izvješćivanja.

- Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade

Prihodi od komunalnog doprinosa i naknade koji se odnose na komunalnu naknadu, doprinos i naknadu za priključak ostvareni su u iznosu 670.700,00 kn. Najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu ostvarenu u iznosu 569.265,00 kn, što čini 19,8% vlastitih prihoda, odnosno 5,6% ukupno ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu kada su prihodi od komunalne naknade ostvareni u iznosu 448.950,00 kn veći su za 120.315,00 kn ili 26,8%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 856.152,00 kn, što je znatno više od ostvarenih prihoda u 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Velika koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata komunalne naknade je odlukom utvrđena za naselja na području općine Velika s izgrađenom komunalnom infrastrukturom, dok za naselja koja nemaju izgrađenu komunalnu infrastrukturu i nenaseljena mjesta naknada nije uvedena.

Obračun komunalne naknade obavlja Odsjek za gospodarenje prostorom i komunalno gospodarstvo. Naplaćuje se za poslovni i stambeni prostor (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Rješenja se, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11 i 144/12), izdaju na ime vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora.

Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Revizijom je utvrđeno da u više slučajeva vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu, jer je prema navedenim odredbama propisana mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Velika nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, a naplata je otežana. Također, revizijom su utvrđene poteškoće kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze (primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Osim toga, utvrđeno je da je baza podataka obveznika komunalne naknade ažurirana samo na temelju prijave obveznika odnosno korisnika ili vlasnika. Baza komunalne naknade koju vodi komunalni odjel sadrži podatke o 1 572 obveznika i svi su aktivni. Revizijom je ocijenjeno da općina Velika treba usklađivati podatke unesene u bazu podataka sa stvarnim stanjem.

Revizijom je ocijenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonima i drugim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama u prometu nekretnina, osnivanju i prestanku rada trgovačkih društva ili obrta.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke u bazi obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem, što bi pridonijelo učinkovitijoj naplati komunalne naknade.

- Potpunost i pravodobnost naplate potraživanja

Potraživanja koncem 2011. iznose 36.677.542,00 kn. Potraživanja za vlastite prihode iznose 36.537.714,00 kn, od čega dospjela potraživanja iznose 254.877,00 kn. Dospjela potraživanja se najvećim dijelom odnose na potraživanja za komunalni doprinos u iznosu 105.604,00 kn. Navedena potraživanja (vrijednosno najznačajnija) s rokom dospijeaća do godinu dana iznose 14.635,00 kn, do tri godine 19.137,00 kn, do pet godina 38.735,00 kn, a iznad pet godina 33.097,00 kn.

Općina Velika vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) u kojima su osigurani podaci pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja se u poslovnim knjigama evidentiraju na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Za dio potraživanja (komunalnu naknadu, komunalni doprinos, prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske i prodaju stanova na kojima postoji stanarsko pravo) sustav unosa podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Sustav vođenja evidencija potraživanja ne omogućava ispis potraživanja prema rokovima dospijeaća.

Pravilnik o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa potraživanja nije donesen, niti su tijekom 2011. otpisivana potraživanja.

Za naplatu potraživanja za prihode, tijekom 2011. osim opomena nisu poduzimane druge mjere naplate. Općina Velika je u prethodim godinama prijavila u stečajnu masu trgovačkih društava za naplatu potraživanja za prihode od imovine u iznosu 34.513.207,00 kn, te vodi sporove radi priznavanja navedenih potraživanja. Zatezne kamate za nepravovremene uplate prihoda nisu obračunavane niti naplaćivane. Procedure za poduzimanje mjera i kontrolu naplate potraživanja (prihoda) nisu propisane.

Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijela jedinice lokalne samouprave odgovorna su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, te za njihovu uplatu u proračun. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

U obavljanju revizije su izračunavani koeficijenti naplate, te je utvrđeno da se uglavnom naplati manje prihoda od razreza za tekuću godinu (u omjer su stavljene ostvareni prihodi u 2011., neovisno na koje se razdoblje odnose i zaduženje odnosno razrez za 2011.), te da su pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (u omjer su stavljena potraživanja koncem 2011. i zaduženje za 2011.). Općina Velika raspolaže cjelovitim podacima o rezultatima provedenih mjera.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu. Također predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda, odnosno odrediti osobe zadužene za naplatu i kontrolu naplate, rokovi, iznosi i način poduzimanja mjera (procedure), instrumenti osiguranja plaćanja i drugo. Nadalje predlaže usavršavati sustav vođenja poslovnih knjiga u skladu s proračunskim mogućnostima.

- Obavještavanje građana

Općina Velika obavještava građane o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana, a informacije se objavljuju na oglasnoj ploči općine Velika i u elektroničkim medijima. Također provodi obavještavanje građana o važnosti javnih prihoda i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života građana.

OCJENA UČINKOVITOSTI NAPLATE PRIHODA

Lokalne jedinice su odgovorne za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Prihodi proračuna se ubiru i uplaćuju u proračun u skladu sa zakonom ili drugim propisima.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da naplata prihoda u lokalnim jedinicama Požeško-slavonske županije nije dovoljno učinkovita. Revizijom je utvrđeno da se u postupcima naplate prihoda lokalnih jedinica pojavljuju značajne nepravilnosti i propusti, koje je potrebno otkloniti, kako bi se povećala učinkovitost. Zbog navedenog se predlaže:

- s Poreznom upravom ugovoriti obvezu informiranja lokalne jedinice (najmanje jednom godišnje) o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza i poduzetim mjerama radi njihove naplate, kako bi lokalna jedinica bila u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu ili razmotriti mogućnost samostalnog obavljanja obračuna i naplate prihoda na učinkovitiji način;
- za prihode čija je naplata propisana zakonskim odredbama i odlukama lokalnih jedinica, razmotriti mogućnost naplate. Najčešće se to odnosi na prihode od poreza na korištenje javnih površina, komunalnog doprinosa, te grobne naknade;
- uskladiti podatke u bazi obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem, s obzirom da se ažuriranje baze uglavnom provodi na temelju prijave obveznika i da ne postoji sustav provjere podataka u bazi;
- davati poslovne prostore u zakup putem javnog natječaja i po tržišnoj cijeni, odnosno u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora;
- u skladu s proračunskim mogućnostima, ustrojiti programska rješenja koja omogućuju istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi, te pregled potraživanja po dospelosti i rokovima naplate;
- otpisivanje potraživanja uz primjenu odredbi Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja koja je stupila na snagu u srpnju 2012.;
- donijeti procedure za naplatu i kontrolu naplate prihoda te imenovati osobu zaduženu za kontrolu naplate i predlaganje mjera za poboljšanje naplate;
- poduzimati sve propisane mjere naplate prihoda, obračunati zatezne kamate na zakašnjela plaćanja, te pratiti rezultate poduzetih mjera;
- obavještavati obveznike o prijavi obveze plaćanja ili nastalih promjena za komunalnu naknadu i kuće za odmor, kao jednu od mjera za poboljšanja naplate prihoda;

- sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području lokalne jedinice.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te učinkovitost naplate prihoda lokalnih jedinica Požeško-slavonske županije.

OČITOVANJE LOKALNIH JEDINICA

Lokalne jedinice Požeško – slavonske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Grad Kutjevo i općina Čaglin u očitovanju navode razloge zbog kojih pojedini prihodi nisu uvedeni. Općina Kaptol u očitovanju navodi da je tijekom 2012. obveznicima komunalne naknade uputila opomene pred ovrhu (s mogućnošću potpisivanja sporazuma o obročnoj otplati), a početkom 2013. sastavila ovršna rješenja za naplatu komunalne naknade i uputila Financijskoj agenciji na daljnje postupanje. Osim toga, općina Brestovac je donijela Pravilnik o kriterijima, uvjetima i postupku ispravka vrijednosti i otpisa potraživanja, grad Lipik i općina Čaglin su donijeli procedure za naplatu potraživanja, a općina Kaptol je provela usklađivanje baze podataka o obveznicima komunalne naknade. Općina Čaglin je poduzela radnje za ponovno pokretanje besplatnog lokalnog glasila u kojem će obavještavati stanovništvo o utjecaju na uvjete života. Lokalne jedinice navode da će postupati po preporukama Državnog ureda za reviziju.